

POLSKO-AMERYKAŃSKA FUNDACJA WOLNOŚCI

RAPORT ROCZNY 2011

SPIS TREŚCI

List od Kierownictwa	4
Obszary działania Fundacji	8
Dwunasty rok działalności	9
Inicjatywy w zakresie edukacji	9
Rozwój społeczności lokalnych	17
Dzielimy się doświadczeniem polskiej transformacji	27
Ludzie, projekty, inicjatywy	30
Sprawozdanie finansowe i Raport niezależnego biegłego rewidenta	42
Raport niezależnego biegłego rewidenta	43
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe	44
Informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania finansowego na dzień 31.12.2011 r.	47
Rada Dyrektorów	58
Zarząd i Pracownicy	59

LIST OD KIEROWNICTWA

List od Kierownictwa

Niniejszy Raport stanowi podsumowanie dwunastego roku działalności Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności. Podobnie jak w latach poprzednich Fundacja kontynuowała realizację swoich celów statutowych, jakimi są wspieranie przemian rozpoczętych w Polsce w 1989 roku, a także dzielenie się polskim doświadczeniem z krajami Europy Wschodniej. W programach realizowanych w Polsce niezmiennie dominują dwa motywy: wyrównywanie szans edukacyjnych, w połączeniu z działaniem na rzecz modernizacji oświaty, a także wspieranie aspiracji rozwojowych lokalnych społeczności, szczególnie na terenach wiejskich i w małych miastach.

W minionym roku znacznemu rozszerzeniu uległa skala Programu Rozwoju Bibliotek, w którym partnerem PAFW jest największa organizacja grantodawcza na świecie – Fundacja Billa i Melindy Gatesów. Do drugiej rundy programu zakwalifikowały się 1454 placówki biblioteczne, które dołączyły do tych biorących udział w pierwszej rundzie; a zatem obecnie w programie uczestniczy 3327 bibliotek z ponad 1100 gmin, co stanowi ponad połowę placówek bibliotecznych zlokalizowanych na wsiach i w małych miastach. Poza zapewnieniem sprzętu informatycznego, istotną częścią programu są szkolenia wzmacniające kompetencje bibliotekarzy, w których dotychczas wzięło udział ponad 2000 pracowników bibliotek. Przyznano również 400 dotacji na różnorakie projekty służące głównemu celowi programu, jakim jest przekształcanie bibliotek w wielofunkcyjne centra informacyjne, edukacyjne i kulturalne, animujące aktywność obywatelską. Wymianie doświadczeń służy coroczny Kongres Bibliotek Publicznych, który w 2011 roku objęły patronatem Małżonka Prezydenta RP Anna Komorowska oraz Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy Hanna Gronkiewicz-Waltz. Kongres zgromadził ponad 500 przedstawicieli środowiska bibliotecznego z całego kraju, a udział w nim wzięły delegacje Fundacji Billa i Melindy Gatesów oraz Amerykańskiego Stowarzyszenia Bibliotek Publicznych.

W realizacji Programu Rozwoju Bibliotek wykorzystywane są doświadczenia i zasoby innych przedsięwzięć PAFW. Wśród nich na szczególną uwagę zasługuje zakończony w minionym roku program „Więść Aktywna: budowanie społeczeństwa informacyjnego” (e-VITA), w ramach którego opracowana została „Metoda e-VITA”, będąca kompleksową ofertą *know-how* w zakresie projektowania i realizacji inicjatyw służących informatyzacji gmin z zaangażowaniem ich mieszkańców.

Efekty Programu Rozwoju Bibliotek oraz programu „e-VITA” były inspiracją do zaangażowania się Fundacji w kolejne przedsięwzięcia promujące nowoczesne technologie informacyjne. Należy do nich, zorganizowana w maju 2011 roku, we współpracy z Pracownią Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”, ogólnopolska konferencja „Sektor 3.0. Technologie w organizacjach pozarządowych”. Duże zainteresowanie tym przedsięwzięciem ze strony organizacji non-profit utwierdziło nas w przekonaniu, że warto kontynuować działania wspierające wykorzystanie nowoczesnych technologii w rozwoju lokalnym. W związku z tym rozpoczęliśmy prace na rzecz przygotowania pilotażowego programu „Nowe Technologie Lokalnie”, w którym nacisk zostanie położony na umożliwienie zdobycia wiedzy i umiejętności pozwalających na zidentyfikowanie potencjalnych obszarów i sposobów zastosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych przez organizacje pozarządowe w skutecznej realizacji swoich celów społecznych.

Z satysfakcją odnotowujemy również efekty naszych długofalowych programów, w szczególności tych, które w minionym roku obchodziły swoje dziesięciolecie. To program „Równać Szanse”, w ramach którego w Polsce zrealizowano ponad 1700 lokalnych projektów edukacyjnych z udziałem 118 tysięcy uczestników, głównie dzieci i młodzieży, a także Program Stypendialny im. Lane’a Kirklanda liczący już 464 absolwentów – młodych liderów życia społecznego, politycznego i gospodarczego z krajów

Europy Wschodniej, Zakaukazia i Azji Centralnej. Odbывająca się w lipcu IV Konferencja Absolwentów Programu Kirklanda stanowiła dobrą okazję do podsumowania jego 10-letniego dorobku. Tematem wiodącym spotkania była „Polska Prezydencja w UE a współpraca w Regionie”. Do uczestników konferencji list skierował Prezydent Bronisław Komorowski, z którego treścią zapoznał zebranych Minister Jacek Michałowski, Szef Kancelarii Prezydenta RP. Gośćmi konferencji byli również prof. Leszek Balcerowicz, Minister Michał Boni, Minister Beata Stelmach oraz Ambasador USA w Polsce Lee Feinstein. Program Kirklanda cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem, o czym świadczy rekordowa liczba zgłoszeń w roku akademickim 2011/12: na jedno stypendium przypadało blisko ośmiu chętnych. Odnotowując rozwój naszych inicjatyw stypendialnych warto także podkreślić, że po raz pierwszy w historii Programu Stypendiów Pomostowych jego uczestnik otrzymał doktorat; stypendystka I edycji i laureatka konkursu „Prymus” – Agnieszka Kowalczyk – w 2011 roku uzyskała stopień doktora nauk technicznych na Wydziale Technologii i Inżynierii Chemicznej Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie. W sumie w Programie Stypendiów Pomostowych przyznano już 14,5 tysiąca stypendiów.

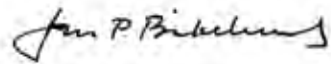
W kolejnej fazie rozwoju znalazł się program „PROJEKTOR – wolontariat studencki”. Od 2003 roku zrealizowano w nim ponad 15 tysięcy projektów edukacyjnych w 1100 szkołach z małych miejscowości, a grono wolontariuszy „PROJEKTORA” liczy już ponad 7,5 tysiąca studentów. Cieszymy się, że osiągnięcia „Wolontariatu Studenckiego” zostały pozytywnie ocenione przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, które nadało programowi tytuł „Działania z pasją”, przyznawany inicjatywom prowadzonym przez organizacje pozarządowe w sposób cykliczny, przyczyniającym się do wzbogacenia oferty edukacyjnej szkół.

Dzięki współpracy z Ambasadą USA w Warszawie najaktywniejsi uczestnicy wybranych programów PAFW coraz częściej otrzymują możliwość zdobycia wiedzy i nowych doświadczeń podczas wizyt studyjnych oraz staży w Stanach Zjednoczonych. W lipcu grupa nauczycieli języka angielskiego wzięła udział w szkoleniach „TESOL Summer Institute”. Była to trzecia wizyta zorganizowana przez Gonzaga University dla uczestników programu „English Teaching”. Z kolei w październiku Stany Zjednoczone po raz czwarty odwiedzili absolwenci programu „Liderzy PAFW”. Tematem przewodnim ich wizyty, organizowanej we współpracy z Departamentem Stanu w ramach „International Visitor Leadership Program”, było przywództwo we wspólnotach lokalnych. Niewątpliwie ważnym przedsięwzięciem okazała się „Polsko-Amerykańska Inicjatywa Stażowa”, dzięki której 22 uczestników Programu Stypendiów Pomostowych i programu „PROJEKTOR – wolontariat studencki”, w okresie od czerwca do września, odbywało staże w kilku renomowanych amerykańskich korporacjach. Wcześniej zaś w USA przebywała dziesięcioosobowa grupa bibliotekarzy uczestniczących w Programie Rozwoju Bibliotek.

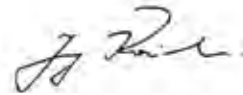
W grudniu minionego roku weszliśmy w nowy etap rozwoju Fundacji; stało się to wraz z otwarciem nowej, własnej siedziby Przedstawicielstwa PAFW w Polsce. Decyzja o wybudowaniu siedziby została podjęta przez Radę Dyrektorów Fundacji jesienią 2009 roku, a prace budowlane trwały 9 miesięcy. Tak więc po 11 latach od rozpoczęcia działalności Fundacja ma swoją własną siedzibę w Polsce. Jesteśmy przekonani, iż stworzy ona nowe możliwości w realizacji przedsięwzięć Fundacji. Z nowoczesnej infrastruktury konferencyjnej mogą korzystać realizatorzy i uczestnicy programów PAFW, organizując warsztaty, szkolenia czy spotkania robocze.

Wkraczając w kolejny etap fundacyjnej działalności z wdzięcznością zwracamy się do wszystkich, którzy w minionym roku wspierali nasze przedsięwzięcia, a przede wszystkim do naszych Partnerów – realizatorów programów PAFW – za ich wysiłek, inicjatywę oraz wysokie standardy działania. Słowa uznania kierujemy pod adresem Członków Rady Dyrektorów Fundacji, którzy niezmiennie angażowali się w jej rozwój i wspierali Zespół PAFW w wykonywaniu jego zadań. Miło nam powitać w Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności Davida W. Niemieca, który wszedł w skład Rady Dyrektorów w listopadzie 2011 r.

Nowy Jork/Warszawa, kwiecień 2012 r.

John P. Birkelund
Przewodniczący Rady Dyrektorów

Jerzy Koźmiński
Prezes Fundacji

OBSZARY DZIAŁANIA FUNDACJI

Inicjatywy w zakresie edukacji

- RÓWNAĆ SZANSE
- SZKOŁA UCZĄCA SIĘ (SUS)
- ENGLISH TEACHING
- EDUKACJA W INTERNECIE - POLSKI PORTAL EDUKACYJNY „INTERKL@SA”
- PROJEKTOR - WOLONTARIAT STUDENCKI
- STYPENDIA POMOSTOWE
- UNIWERSYTETY TRZECIEGO WIEKU (UTW)

Rozwój społeczności lokalnych

- WSPIERANIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH
- DZIAŁAJ LOKALNIE
- LIDERZY PAFW
- WIEŚ AKTYWNA: BUDOWANIE SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO (e-VITA)
- KONKURS „PRO PUBLICO BONO”
- PROGRAM ROZWOJU BIBLIOTEK
- LOKALNE PARTNERSTWA PAFW
- OBYWATEL I PRAWO

Dzielimy się doświadczeniem polskiej transformacji

- STYPENDIA IM. LANE’A KIRKLANDA
- PRZEMIANY W REGIONIE (RITA)

12 ROK DZIAŁALNOŚCI

Inicjatywy w zakresie edukacji

- RÓWNAĆ SZANSE
- SZKOŁA UCZĄCA SIĘ (SUS)
- ENGLISH TEACHING
- EDUKACJA W INTERNECIE - POLSKI PORTAL EDUKACYJNY „INTERKL@SA”
- PROJEKTOR - WOŁONTARIAT STUDENCKI
- STYPENDIA POMOSTOWE
- UNIWERSYTETY TRZECIEGO WIEKU (UTW)

RÓWNAĆ SZANSE

Celem prowadzonego od 2001 roku programu jest wspieranie inicjatyw społecznych służących wyrównywaniu szans na dobry start w dorosłe życie młodzieży z terenów wiejskich i małych miast (do 20 tysięcy mieszkańców) poprzez podnoszenie ich kompetencji i rozwój umiejętności społecznych, takich jak praca w zespole, zdolność pozyskiwania wsparcia dla realizacji wytyczonych celów, czy umiejętność planowania swoich działań. W ramach programu organizacje pozarządowe, domy kultury, biblioteki oraz nieformalne grupy ubiegają się o dotacje na projekty, które pobudzają aspiracje poznawcze i twórcze dzieci i młodzieży, sprzyjają rozwijaniu ich umiejętności realizowania samodzielnie i realistycznie postawionych celów, kształtują postawy aktywności i otwartości, a także zachęcają do działań na rzecz własnego środowiska.

Dzięki realizowanym projektom młodzi ludzie mają możliwość uczestniczenia w zajęciach wykraczających poza standardową ofertę edukacyjną szkoły. Ofertę programu uzupełniają szkolenia dla koordynatorów projektów; podnoszą ich kwalifikacje, uczą prowadzenia projektu z położeniem nacisku na angażowanie młodzieży jako aktywnego twórcy, uczestnika i bezpośredniego realizatora przedsięwzięcia.

Ważnym komponentem programu są Lokalne Fora „Równać Szanse”, organizowane cyklicznie przez or-

ganizacje biorące udział w programie. Fora są miejscem, gdzie instytucje i osoby zaangażowane w swoich środowiskach w działania na rzecz młodzieży prowadzą dyskusję na temat potencjału środowiska lokalnego, a także barier, które pomniejszają szanse rozwojowe młodych ludzi z małych miejscowości. Dotychczas zorganizowano 58 regionalnych i lokalnych forów edukacyjnych oraz 2 fora ogólnopolskie; łącznie wzięło w nich udział ponad 8300 uczestników.

Efekty jedenastu rund programu to przede wszystkim realizacja ponad 1700 projektów, z udziałem ponad 121 tysięcy uczestników (pośrednio wzięło w nich udział 395 tysięcy osób), a także aktywizacja i integracja lokalnych środowisk wokół działań na rzecz dzieci i młodzieży. Wydano 15 publikacji opisujących metodologię wybranych modelowych projektów, które mogą być realizowane w różnych częściach Polski. Są one dostępne na stronie internetowej programu www.rownacszanse.pl. Powstało ponad 140 lokalnych organizacji pozarządowych, a wiele projektów jest kontynuowanych po zakończeniu finansowego wsparcia udzielonego w ramach programu.

W 2011 roku, w ramach Ogólnopolskiego Konkursu Grantowego i Regionalnego Konkursu Grantowego dofinansowano łącznie 134 projekty. Ich realizacja potrwa do końca 2012 roku.

→ dotacja PAFW wyniosła **8.996.813** USD,
w tym 1.036.485 USD w 2011 roku

→ realizator programu:
Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży

→ więcej informacji:
www.rownacszanse.pl

SZKOŁA UCZĄCA SIĘ (SUS)

W ramach programu, realizowanego od 2000 roku wspólnie z Centrum Edukacji Obywatelskiej, prowadzone są kompleksowe działania na rzecz podniesienia jakości polskiej oświaty z wykorzystaniem najlepszych wzorców zagranicznych, promujące współpracę w radach pedagogicznych, samoocenę, poprawę metod nauczania i oceniania. Szkoły wypracowują rozwiązania organizacyjne profesjonalizujące pracę nauczycieli, monitorują efekty swoich działań, dzielą się najlepszymi praktykami. Szczególny nacisk jest położony na szkoły ze wsi i małych miast oraz na współpracę z samorządami lokalnymi.

Placówki uczestniczące w zasadniczej części programu „SUS” korzystają z bogatej oferty szkoleń i zajęć warsztatowych dla przedstawicieli rad pedagogicznych, szkoleń i konferencji dla dyrektorów szkół, a także innych zajęć dla nauczycieli, takich jak szkoły letnie. Efektem realizacji programu jest podniesienie jakości w kluczowych obszarach pracy szkół, jakimi są: efektywność kształcenia, nauczanie i uczenie się, szkoła jako instytucja, a także relacje szkoły ze środowiskiem zewnętrznym.

Placówki, które ukończą cykl szkoleń mogą wstąpić do klubu „Szkoł Uczących Się”, gdzie rozwijają system jakości, pomagają sobie nawzajem w samoocenie, doskonalą kwalifikacje nauczycieli oraz dzielą się materiałami i doświadczeniem, a także biorą udział w akredytacji placówek oświatowych ubiegających się o tytuł „SUS”.

W ciągu jedenastu lat w zasadniczej części programu „SUS” uczestniczyło 1086 szkół, a szkoleniami zostało objętych ponad 34 tysiące nauczycieli. Dzięki udziałowi w programie w szkołach wzrasta autonomia zespołu nauczycielskiego, poprawia się praca zespołowa, a placówka otwiera się na kontakty ze światem zewnętrznym.

Wszystkie zainteresowane szkoły mogą również korzystać z ogólnodostępnej oferty kursów organizowanych w ramach „Akademii SUS”: to szkolenia i warsztaty dla rad pedagogicznych oraz kursy internetowe dla nauczycieli indywidualnych. Szkolenia obejmują m.in. tematykę projektu gimnazjalnego, metod dydaktycznych oraz rozwoju nauczyciela i szkoły.

Od 2009 roku realizowane są dwa duże projekty – „Nauczycielska Akademia Internetowa” (N@I) oraz „Akademia Uczniowska”. Pierwszy to zakrojone na najszerszą skalę w Polsce szkolenia na odległość dla nauczycieli różnych przedmiotów, ze wszystkich typów i poziomów szkół oraz przedszkoli. Kursy „N@I”, wykorzystujące e-learning oraz coaching przez Internet, m.in. przygotowują nauczycieli do stosowania nowoczesnych technik informacyjnych w pracy z uczniami. „N@I” oferuje 7 rocznych kursów. W roku szkolnym 2011/12 w szkoleniach „N@I” udział bierze 1800 nauczycieli z 197 szkół.

Celem „Akademii Uczniowskiej”, finansowanej ze środków unijnych, jest promocja matematyki i przedmiotów przyrodniczych wśród gimnazjalistów. Do 2014 roku projektem zostanie objętych 300 gimnazjów, które otrzymają fundusze na działanie szkolnych kół naukowych z zakresu matematyki, fizyki, chemii i biologii, w tym na sfinansowanie dodatkowej pracy nauczycieli opiekujących się kołami. Ponadto szkoły otrzymają zestawy młodego odkrywcy oraz możliwość organizowania wycieczek na festiwale nauki aranżowane przez uczelnie. Założeniem „Akademii Uczniowskiej” jest, aby każdy z ponad 33 tysięcy objętych nią gimnazjalistów aktywnie uczestniczył w realizacji co najmniej jednego zespołowego projektu w ramach szkolnego koła naukowego.

Od 2007 roku, przy współpracy Collegium Civitas i Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Kadry Kierowniczej Oświaty, w ramach programu prowadzone są Studia Podyplomowe Liderów Oświaty, których zada-

niem jest doskonalenie kwalifikacji dyrektorów szkół oraz pracowników organów nadzoru i kuratoriów oświaty. Dotychczas naukę na studiach podyplomowych podjęło ponad 200 dyrektorów i wicedyrektorów szkół wszystkich szczebli.

PAFW jest partnerem przedsięwzięcia „Szkoła z klasą 2.0”, promującej wykorzystywanie w uczeniu się i nauczaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych. Jest ono rozwinięciem podjętej w 2002 roku akcji „Szkoła z Klasą”, która powstała z inspiracji programem „SUS”, a prowadzona była przez Centrum Edukacji Obywatelskiej we współpracy z „Gazetą Wyborczą”. Akcję ukończyło ponad 5 tysięcy szkół z ca-

łej Polski: jej kontynuację stanowiły takie inicjatywy jak „Nauczyciel z Klasą”, „Uczeń z Klasą” oraz „Szkoła Myślenia”.

→ dotacja PAFW wyniosła **6.168.671** USD,
w tym 1.119.706 USD w 2011 roku

→ realizator programu:
Centrum Edukacji Obywatelskiej

→ więcej informacji:
www.ceo.org.pl/sus

ENGLISH TEACHING

Realizowany od 2000 roku program inicjuje i wspiera działania na rzecz promocji języka angielskiego oraz poprawy poziomu jego nauczania wśród dzieci i młodzieży z małych miast i wsi. Tym samym służy wyrównywaniu ich szans edukacyjnych, a jednocześnie przyczynia się do rozwoju zawodowego nauczycieli języka angielskiego pracujących w małych miejscowościach.

„English Teaching” jest zakrojonym na dużą skalę przedsięwzięciem, które promując naukę języka angielskiego, pobudza i rozwija różnorakie inicjatywy społeczne. Ich efekty często wykraczają poza założony cel, co wyraża się w ogólnej aktywizacji społeczności lokalnych. W dotychczasowych edycjach programu, w latach 2000-2011, poprzez konkursy grantowe kierowane do szkół i organizacji pozarządowych z miejscowości do 20 tysięcy mieszkańców, dofinansowano 672 projekty, w wyniku których w wielu szkołach powstały Kluby Miłośników Kultury Anglosaskiej i Języka Angielskiego, biblioteczki z literaturą i prasą anglojęzyczną oraz koła teatralne. Organizowano liczne konkursy wiedzy o anglosaskich pisarzach, kulturze i historii, a także festiwale piosenki. Dzieci i młodzież otrzymały możliwość obejrzenia anglojęzycznych filmów oraz uczestnictwa w lekcjach prowadzonych przez „native speakerów”. W projektach uczestniczyło bezpośrednio ponad 37 tysięcy uczniów i około 2000 nauczycieli, a także pośrednio ponad 100 tysięcy rodziców oraz innych przedstawicieli lokalnych społeczności.

W ramach programu zorganizowano dziewięć ogólnopolskich spotkań edukacyjnych – „English Teaching Market” – dla nauczycieli języka angielskiego oraz zainteresowanych instytucji, organizacji, szkół i wydawnictw; uczestniczyło w nich łącznie około 4300 osób. Te coroczne spotkania służą między innymi rozwojowi sieci współpracy nauczycieli języka angielskiego z małych miejscowości, wspieranej przez kwartalnie wydawany biuletyn programu oraz portal społecznościowy.

Ponadto przeprowadzono 83 szkoleń weekendowych „Teaching English Teachers”, w których łącznie wzięło udział ponad 3500 nauczycieli pochodzących głównie spoza dużych aglomeracji miejskich. Tematyka szkoleń obejmowała zagadnienia metodyczno-językowe.

Najaktywniejsi nauczyciele uczestniczący w programie mają możliwość poszerzania swoich kompetencji podczas trzytygodniowej Letniej Szkoły „Teaching English to Speakers of Other Languages” (TESOL) organizowanej przez Uniwersytet Gonzaga w USA.

→ dotacja PAFW wyniosła **4.595.992** USD,
w tym 558.197 USD w 2011 roku

→ realizator programu:
Nidzicka Fundacja Rozwoju „Nida”

→ więcej informacji:
www.englishteaching.org.pl

EDUKACJA W INTERNECIE - POLSKI PORTAL EDUKACYJNY „INTERKL@SA”

Celem programu „Edukacja w Internecie – Polski Portal Edukacyjny Interkl@sa”, realizowanego w latach 2000-2011, było stworzenie i prowadzenie platformy internetowej umożliwiającej dostęp do zasobów, treści oraz usług edukacyjnych. Jeden z pierwszych w Polsce, profesjonalny i niekomercyjny portal edukacyjny www.interklasa.pl został zaprojektowany z myślą o uczniach, nauczycielach i rodzicach. Był wspólnym przedsięwzięciem Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności oraz Inicjatywy „Interkl@sa”. Nowoczesną infrastrukturę techniczną zapewniało Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe (PCSS).

Intencją twórców portalu było wspieranie procesów modernizacji oświaty, a także wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z różnych środowisk. Portal udostępniał bogate zasoby edukacyjne i multimedialne pomoce naukowe, m.in. testy egzaminacyjne, scenariusze lekcji, serwisy tematyczne, materiały wideo, szkolenia e-learningowe. Redakcja portalu od lat organizowała liczne konkursy edukacyjne, w tym „Konkurs na Szkolną Witrynę” oraz „Konkurs o Znak Jakości Interkl@sa”. Ofertę portalu stanowiła także poczta elektroniczna, wyszukiwarka (wykorzystująca mechanizmy Google Technology), czat, forum i wiele innych serwisów, m.in. „Wirtualna Klasa” (wspomagająca uczenie na odległość), „Interaktywna Mapa Szkół”, udostępniająca dane teleadresowe około 30 tysięcy placówek oświatowych. Zarejestrowani użytkownicy mogli również prowadzić na łamach portalu własne blogi. Poprzez portal realizowane były projekty edukacyjno-społeczne, wśród nich „Młodzi liderzy działają lokalnie” oraz szkolenie e-learningowe „Kompetencja medialna kluczem do sukcesu młodego pokolenia w społeczeństwie wiedzy”.

Działalność edukacyjna i zasoby portalu „Interkl@sa” zyskały uznanie wśród pism oraz organizacji zajmujących się tematyką nowoczesnych technologii informacyjnych. Świadczą o tym m.in. wyróżnienie portalu certyfikatem „Bezpieczna Strona” nadawanym

przez serwis Sieciaki.pl, czy też nadanie portalowi tytułu „Strony Przyjaznej Dzieciom” przez Fundację Kidprotect.pl. Serwis Interklasa.pl otrzymał również dwukrotnie (w roku 2004 oraz 2007) wyróżnienie magazynu „Komputer Świat” – jako najciekawsza i najlepsza polska strona edukacyjna. W 2007 roku wygrał konkurs „Webstarfestival”, promujący najlepsze projekty internetowe, w kategorii „Edukacja”.

W 2011 roku portal odnotował średnio ponad 3 miliony odsłon i 487 tysięcy wizyt miesięcznie. Cotygodniowy biuletyn portalu regularnie otrzymywało ponad 28 tysięcy zarejestrowanych użytkowników.

W ciągu 11 lat realizacji programu Polski Portal Edukacyjny „Interkl@sa” był jednym z istotnych mediów edukacyjnych w Polsce – przyczyniając się do wyrównywania szans edukacyjnych, promował także najlepsze przykłady w zakresie współpracy i wykorzystania ICT w nauczaniu.

Od 2000 do 2008 roku przedsięwzięcie to, finansowane przez PAFW, prowadziła Fundacja Edukacji Ekonomicznej. W latach 2009-2010 realizatorem programu było Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe. Portal działa nadal – jest finansowany i zarządzany przez utworzoną w 2010 roku Fundację Polski Portal Edukacyjny „Interkl@sa”.

→ dotacja PAFW wyniosła **2.562.683** USD, w tym 18.535 USD w 2011 roku

→ realizator programu:
Fundacja Polski Portal Edukacyjny „Interklasa”

→ więcej informacji:
www.interklasa.pl

PROJEKTOR - WOŁONTARIAT STUDENCKI

Program ma na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży mieszkającej na wsi i w małych miastach. W ramach programu grupy studentów-wolontariuszy (od dwóch do pięciu osób) realizują przygotowane przez siebie projekty rozwijające wiedzę, umiejętności oraz zainteresowania dzieci i młodzieży. Przedsięwzięcia prowadzone są w czasie wolnym od zajęć w trakcie roku szkolnego oraz w wakacje i ferie. Projekty dotyczą konkretnej dziedziny nauki, przedmiotu lub wybranego obszaru aktywności; mogą to być np. zajęcia plastyczne, artystyczne, sportowe, informatyczne, teatralne lub lingwistyczne.

Program promuje postawy aktywne wśród uczniów, a także i studentów, w których kształtuje poczucie społecznej odpowiedzialności i solidarności, umożliwiając im jednocześnie realizację swoich pasji i zainteresowań w atrakcyjnej formule.

W dotychczasowych edycjach programu od 2003 roku w całej Polsce przeprowadzono ponad 16 tysięcy projektów edukacyjnych w ponad 1200 szkołach, z udziałem ponad 7500 studentów-wolontariuszy. W minionym roku zrealizowano 3876 projektów, w których wzięło udział ponad 38 tysięcy uczniów.

Program wsparli dwaj byli premierzy: prof. Jerzy Buzek i prof. Marek Belka, którzy jako wolontariusze w okresie wakacji prowadzili zajęcia dla młodzieży szkolnej w kilku gminach wiejskich.

Program „PROJEKTOR – wolontariat studencki” wspierany jest od lat przez sieć partnerów instytucjonalnych (szkoły wyższe, samorządy, media) – obecnie

należy do niej ponad 40 instytucji, wśród nich m.in.: Fundacja PGNiG im. Ignacego Łukasiewicza, będąca partnerem strategicznym, Fundacja Orange, Microsoft, PGNiG SA, Ministerstwo Skarbu Państwa, IBM, Euro<26 oraz Radio ESKA.

W 2011 roku Ministerstwo Edukacji Narodowej nadało programowi tytuł „Działania z pasją”, przyznawany inicjatywom, prowadzonym przez organizacje pozarządowe w sposób cykliczny, przyczyniającym się do wzbogacenia oferty edukacyjnej szkół.

→ dotacja PAFW wyniosła **3.852.739** USD,
w tym 639.444 USD w 2011 roku

→ realizator programu:
Fundacja Rozwoju Wolontariatu

→ więcej informacji:
www.projektor.org.pl

STYPENDIA POMOSTOWE

Program został zainicjowany w 2002 roku w odpowiedzi na istotny problem społeczny, jakim jest wyraźna dysproporcja w dostępie do studiów między młodzieżą mieszkającą na wsi i w miastach. Program ułatwia uzdolnionej młodzieży z małych miejscowości, szczególnie z terenów popegeerowskich, podjęcie decyzji o kontynuacji nauki na wyższych uczelniach poprzez stworzenie możliwości uzyskania stypendium na pierwszy rok studiów.

Program Stypendiów Pomostowych jest obecnie finansowany przez: Polsko-Amerykańską Fundację Wolności, Narodowy Bank Polski, Fundację PZU, Fundację BRE Banku, Fundację BGK im. Jana Kantego Steczkowskiego, Fundację Orange, Fundację Wspomagania Wsi, a także koalicję lokalnych organizacji pozarządowych współpracujących z Fundacją im. Stefana Batorego oraz Akademią Rozwo-

ju Filantropii w Polsce oraz pozyskanych do udziału w programie w ramach akcji „Dyplom z Marzeń”. Program jest realizowany przy wsparciu organizacyjnym Agencji Nieruchomości Rolnych. Na realizację dziesięciu edycji Partnerzy przeznaczili ponad 64 miliony zł., w tym Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności – 37 milionów zł.

Od początku programu przyznano łącznie 14,5 tysiąca stypendiów. Stypendium na I rok dziennych studiów magisterskich otrzymało prawie 11 tysięcy

absolwentów szkół średnich. W ramach obecnej X. edycji przyznano 733 stypendiów na I rok studiów w wysokości 500 zł miesięcznie, które będą wypłacane przez 10 miesięcy.

Obecnie program stanowi system stypendialny, którego oferta wykracza poza pomoc na pierwszym roku studiów. Stypendiści, którzy osiągają wysokie wyniki w nauce mają szansę uzyskać wsparcie w kolejnych latach nauki: na II. roku studiów - w ramach konkursu „Prymus”, stypendia korporacyjne na III. i IV. roku studiów, stypendia w ramach inicjatywy „Studiuj za Granicą” oraz stypendia doktoranckie.

W ramach akcji „Dyplom z Marzeń”, której celem jest zachęcenie i wsparcie kolejnych lokalnych organizacji pozarządowych do realizacji inicjatyw sty-

pendialnych zgodnych z ideą Programu Stypendiów Pomostowych, od 2006 r. ponad 100 takich organizacji zaangażowało się w pomoc dla 2030 stypendystów. Podjęto również inicjatywę organizowania wakacyjnych staży w USA we współpracy z Ambasadą Stanów Zjednoczonych w Warszawie; w minionym roku 22 studentów gościło w kilku wiodących korporacjach amerykańskich.

Oferta programu to także stypendia językowe i warsztaty przygotowujące stypendystów do uczestnictwa w rynku pracy. Jednym z segmentów programu są też stypendia naukowe adresowane do wyróżniających się w nauce młodzieży z małych miast i wsi, studiującej na kierunkach ekonomicznych wyższych uczelni niepaństwowych oraz w prywatnych szkołach biznesu. Od roku 2000 przyznano łącznie ponad 8000 takich stypendiów.

Przeprowadzone wśród stypendystów badania ankietowe wykazały, że dla 40 procent młodych ludzi ze wsi i małych miast Program Stypendiów Pomostowych był jedyną szansą na podjęcie studiów. Ponad 55 procent absolwentów w trakcie całego toku studiów uzyskało średnią ponad 4,0, a 80 procent studentów ukończyło studia w terminie. Zaledwie 3 procent rezygnuje. Blisko 70 procent zamierza dalej się kształcić po zakończeniu studiów.

Patronat nad dziesiątą, jubileuszową edycją programu objęła Anna Komorowska, Małżonka Prezydenta RP.

→ dotacja PAFW wyniosła **13.859.399** USD,
w tym 1.463.519 USD w 2011 roku

→ realizator programu:
Fundacja Edukacyjna Przedsiębiorczości

→ więcej informacji:
www.stypendia-pomostowe.pl

UNIwersytety TRZECIEGO WIEKU (UTW)

Program, którego realizacja rozpoczęła się w 2005 roku, ma na celu promowanie działań edukacyjnych i aktywizujących skierowanych do osób starszych oraz społecznego zaangażowania osób 55+. Jest on realizowany przede wszystkim poprzez wsparcie inicjatyw społecznych podejmowanych przez seniorów oraz wykorzystanie ich potencjału, wiedzy, doświadczenia i czasu w działaniach na rzecz własnego otoczenia, a także poprzez wsparcie środowiska Uniwersytetów Trzeciego Wieku.

W ramach konkursu grantowego „Seniorzy w Akcji” oferowane są granty i szkolenia dla osób powyżej 55 roku życia, które chcą realizować działania społeczne. Adresatami konkursu są zarówno aktywni seniorzy działający w ramach Uniwersytetów Trzeciego Wieku, jak i we współpracy z innymi organizacjami i instytucjami. Dotychczas dofinansowanych zostało 131 projektów międzypokoleniowych, mobilizujących osoby starsze do działania na rzecz ich otoczenia oraz promujących wolontariat seniorów. W bieżącej edycji konkursu prowadzone są 34 projekty - relacje z ich realizacji zamieszczono na blogu „Seniorzy w Akcji”.

W ramach wsparcia Uniwersytetów Trzeciego Wieku program oferuje szkolenia, warsztaty oraz moż-

liwość wymiany doświadczeń podczas konferencji dla przedstawicieli UTW. W latach 2004-2010 takie ogólnopolskie spotkania odbyły się w Krakowie, Bydgoszczy, Słupsku, Płocku, Warszawie, Nowym Sączu i Katowicach. Od roku 2011 w ramach programu wspierane są wybrane regionalne spotkania UTW.

Ponadto w latach 2005-2008 w ramach konkursu grantowego skierowanego do Uniwersytetów Trzeciego Wieku przyznanych zostało 131 dotacji na projekty m.in. podnoszące jakość oferty edukacyjnej, w tym zajęcia z komputerem i Internetem; służące dotarciu z ofertą UTW do szerszego grona seniorów; angażujące osoby starsze w działania na rzecz ich lokalnych społeczności, zwłaszcza w formie wolontariatu.

Rok 2012 został ogłoszony Europejskim Rokiem Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej, a w Polsce także Rokiem Uniwersytetów Trzeciego Wieku. Jednym z najważniejszych wydarzeń w tym okresie będzie Ogólnopolski Kongres Uniwersytetów Trzeciego Wieku, zaplanowany na marzec 2012 roku w Warszawie. Patronat nad Rokiem Uniwersytetów Trzeciego Wieku objęła Anna Komorowska, Małżonka Prezydenta RP. PAFW jest partnerem Roku UTW.

→ dotacja PAFW wyniosła **2.440.819** USD,
w tym 357.840 USD w 2011 roku

→ realizator programu:
Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „e”

→ więcej informacji:
www.seniorzywakcji.pl

12 ROK DZIAŁALNOŚCI

Rozwój społeczności lokalnych

- WSPIERANIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH
- DZIAŁAJ LOKALNIE
- LIDERZY PAFW
- WIEŚ AKTYWNA: BUDOWANIE SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO (e-VITA)
- KONKURS „PRO PUBLICO BONO”
- PROGRAM ROZWOJU BIBLIOTEK
- LOKALNE PARTNERSTWA PAFW
- OBYWATEL I PRAWO

WSPIERANIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Celem programu jest zapewnianie organizacjom pozarządowym i liderom społecznym w Polsce, szczególnie z małych miast i wsi, wsparcia instytucjonalnego poprzez dostęp do informacji, poradnictwa i szkoleń. Idzie o poprawę warunków funkcjonowania organizacji i podniesienie jakości zarządzania nimi, a przez to o bardziej efektywne działanie i skuteczną realizację przedsięwzięć społecznych.

Obecnie program składa się z trzech równoległych ścieżek.

Pierwsza – to system informacji dla organizacji pozarządowych, którego głównym komponentem jest Portal Organizacji Pozarządowych „ngo.pl”; w 2011 roku odnotował średnio 600 tysięcy odwiedzin miesięcznie. Na system składają się ponadto Informatorium z Infolinią 801-646-719, badania i publikacje, a także kwartalnik „Trzeci Sektor” wydawany przez Instytut Spraw Publicznych.

Druga ścieżka – „EURO-NGO+” – ma na celu zwiększenie przez organizacje pozarządowe pozyskiwania środków Unii Europejskiej. Stanowi kontynuację programu PAFW „EURO-NGO”, realizowanego w latach 2003–2006 przez sieć SPLOT oraz Stowarzyszenie na Rzecz Forum Inicjatyw Pozarządowych, dzięki któremu w latach 2004–2006 lokalne polskie organizacje pozyskały ze środków Unii Europejskiej ponad 48 milionów USD. Działania informacyjne – takie jak serwis www.eu.ngo.pl, prowadzone

są obecnie przez Federację Organizacji Pozarządowych Centrum Szpitalna, zaś działania rzecznicze – przez Ogólnopolską Federację Organizacji Pozarządowych (OFOP). Oferta obejmuje również wsparcie eksperckie w tym zakresie dla organizacji trzeciego sektora.

Trzecia ścieżka – realizowana pod nazwą „Zarządzanie Finansami w Organizacjach Pozarządowych” (FIMANGO) – to szkolenia, poradnictwo i publikacje dla osób odpowiedzialnych za zarządzanie finansami w trzeciego sektora, w większości spoza dużych aglomeracji miejskich. Łącznie, w latach 2000–2011, w tego typu szkoleniach wzięło udział ponad 3100 osób (w tym w minionym roku 620), reprezentujące 373 organizacje z całej Polski. Szkolenia realizowane są przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

→ dotacja PAFW wyniosła **2.350.240** USD, w tym 369.664 USD w 2011 roku

→ realizatorzy programu:
Stowarzyszenie Klon/Jawor
Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego („FIMANGO”)

→ więcej informacji:
www.ngo.pl
www.eu.ngo.pl
www.frso.pl

DZIAŁAJ LOKALNIE

Celem realizowanego od 2000 roku programu jest wspieranie i aktywizowanie lokalnych społeczności poprzez wspieranie projektów obywatelskich, które służą rozwiązywaniu lokalnych problemów, pobudzaniu aspiracji rozwojowych wśród społeczności wiejskich i w małych miastach oraz budowaniu kapitału społecznego. Poprzez dotacje przyznawane w otwartych konkursach grantowych oferowana jest pomoc w tworzeniu aktywnych społeczności lokalnych, których członkowie sami definiują własne

potrzeby i podejmują wspólne działania. Każda społeczność to inni ludzie, inne zasoby, potrzeby, tradycje i doświadczenia, dlatego „Działaj Lokalnie” wspiera przedsięwzięcia o zróżnicowanym charakterze. Każda społeczność wybiera własną metodę osiągnięcia swoich celów.

W trzech pierwszych edycjach „Działaj Lokalnie”, w ogólnopolskich konkursach grantowych wsparło 357 projektów przy zaangażowaniu ponad 1 mln

USD ze środków PAFW. Od 2004 roku uruchomiono lokalne konkursy, za pośrednictwem Lokalnych Organizacji Grantowych (obecnie nazywanych Ośrodkami Działaj Lokalnie - ODL). W latach 2004–2009 (IV, V i VI edycja) dofinansowano łącznie 109 projektów w konkursach ogólnopolskich, a 2827 dotacji przyznano za pośrednictwem sieci Ośrodków Działaj Lokalnie, które ogłaszały konkursy grantowe na obszarze od kilku gmin do kilku powiatów. W ramach trwającej od 2010 roku VII edycji, w dwóch rundach lokalnych konkursów grantowych przyznanych zostało 1319 dotacji.

Sieć ODL sukcesywnie powiększa się – od 15 ośrodków w 2004 roku do 50 organizacji w 2011 roku – obecnie obejmuje 540 gmin na terenie całej Polski; w każdym województwie działa co najmniej jeden Ośrodek Działaj Lokalnie.

Tematyka dofinansowanych inicjatyw dotyczy głównie wzmocnienia współpracy wśród lokalnej społeczności, tworzenia nowych możliwości rozwoju osobistego i spędzania wolnego czasu, a także podnoszenia atrakcyjności regionu. Wspólnym mianownikiem dofinansowanych projektów jest lokalna aktywność, dzięki której mieszkańcy nabywają nowe umiejętności, uczą się lepiej samoorganizować oraz reagować na nowe problemy. Dotacje otrzymują organizacje pozarządowe, a także grupy nieformalne, w imieniu których wnioski mogą składać organizacje oraz lokalne instytucje publiczne (szkoły, domy kultury, biblioteki). W realizację wszystkich projektów zaangażowanych było łącznie około 99 tysięcy wolontariuszy.

Od kilku lat w ramach „Działaj Lokalnie” organizowany jest konkurs „Opowiedz...” podsumowujący i promujący działania na rzecz dobra wspólnego, podejmowane dzięki projektom dofinansowanych w programie.

Doświadczenia programu wykorzystywane są w re-

alizowanym od 2009 roku przedsięwzięciu „Lokalne Partnerstwa PAFW”, w którym beneficjenci różnych programów Fundacji tworzą partnerstwa mające na celu realizację ważnych dla lokalnych społeczności projektów społecznych na rzecz dobra wspólnego.

W ramach „Działaj Lokalnie” PAFW po raz kolejny wsparła konkurs o tytuł „Dobroczyncy Roku” i objęła patronat nad kategorią „Lokalny wymiar społecznego zaangażowania firmy”, promującą aktywność społeczną firm tam, gdzie działają Lokalne Organizacje Grantowe. Fundacja jest także partnerem głównym Konkursu „Społecznik Roku”, organizowanego przez tygodnik Newsweek Polska (partnerem merytorycznym jest ARFP), którego celem jest promowanie i nagradzanie osób działających na rzecz dobra wspólnego w społecznościach lokalnych.

→ dotacja PAFW wyniosła **8.415.224** USD,
w tym 873.774 USD w 2011 roku

→ realizator programu:
Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce

→ więcej informacji:
www.dzialajlokalnie.pl

LIDERZY PAFW

Celem programu, realizowanego z zaangażowaniem Stowarzyszenia Szkoła Liderów, jest wsparcie rozwoju umiejętności i kwalifikacji osób podejmujących działania na rzecz swoich społeczności, głównie po-

zez wykorzystanie metody tutoringu, polegającej na stałej współpracy lokalnego lidera z doświadczonym tutorem. Program jest skierowany do aktywnych uczestników lokalnych projektów finansowa-

nych w ramach różnych programów Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, a zwłaszcza: „Działaj Lokalnie”, „Równać Szanse”, „English Teaching”, „Przemiany w Regionie (RITA)”, „Wieś Aktywna: budowa społeczeństwa informacyjnego (e-VITA)”, „Dla Dzieci” oraz „Obywatel i Prawo”.

Zasadniczą część programu to trwająca 12 miesięcy współpraca lidera z tutorem oraz cykl szkoleń dostosowany do potrzeb oraz priorytetów ich uczestników, na który składają się m.in.: planowanie własnego rozwoju, budowanie zespołu, kierowanie organizacją, komunikacja, angażowanie otoczenia i budowanie partnerstwa lokalnego. Nabyte podczas udziału w programie umiejętności mają pomóc liderom w podejmowanych przez nich działaniach na rzecz lokalnych społeczności.

Istotnym komponentem programu jest oferta dla absolwentów - inicjatywa „Alumni”. Umożliwia ona

m.in. uczestnictwo w spotkaniach ze znanymi osobami życia publicznego, udział w warsztatach dostosowanych do potrzeb absolwentów, a także możliwość uzyskania dotacji z funduszu rozwojowego programu na podnoszenie liderских kompetencji. Dzięki subskrypcji elektronicznego newslettera absolwenci regularnie otrzymują informacje o bieżących działaniach prowadzonych w ramach programu. Wymiana doświadczeń pomiędzy liderami jest możliwa także poprzez rokroczne spotkania uczestników oraz portale społecznościowe.

W wyniku współpracy z Ambasadą USA w Warszawie, grupy liderów i ich tutorów wyjechały na cztery wizyty studyjne do USA (w roku 2008, 2009, 2010 i 2011), gdzie uczestniczyły w spotkaniach z władzami lokalnymi oraz zapoznawały się z działalnością miejscowych organizacji pozarządowych.

Efekty dotychczasowych siedmiu edycji programu to podniesienie kwalifikacji 380 liderów lokalnych z całej Polski oraz powstanie ich aktywnej ogólnopolskiej sieci, a także wykształcenie ponad 50 specjalistów w zakresie stosowania metody tutoringu.

→ dotacja PAFW wyniosła **2.233.729** USD,
w tym 326.821 USD w 2011 roku

→ realizator programu:
Stowarzyszenie Szkoła Liderów

→ więcej informacji:
www.liderzy.pl

WIEŚ AKTYWNA: BUDOWANIE SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO (e-VITA)

Przedsięwzięcie wyrasta z doświadczeń programu „Wieś Aktywna” (VITA), realizowanego w latach 2001–2003. Jego celem jest promocja wykorzystania technologii informacyjnych w rozwoju lokalnym. Program został skierowany do społeczności wsi i małych miast – w szczególności do samorządów lokalnych, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i młodzieży.

Program pilotażowy „e-VITA” realizowany był w latach 2004–2005 w sześciu gminach wybranych w drodze konkursu: w Białogardzie, Cekcynie, Małym Płocku, Reczu, Stoszowicach i Zelowie. W gminach tych zaplanowano i zbudowano infrastrukturę teleinformatyczną w 41 instytucjach samorządu lokalnego, którym zapewniono szerokopasmowy, publiczny dostęp do Internetu (m.in. w szkołach, bibliotekach, urzędach gmin i gminnych centrach infor-

macji). Oferta programu zawierała także szkolenia, doradztwo oraz granty na realizację lokalnych projektów wykorzystania ICT. Jego uczestnicy zwiększyli swoje umiejętności wykorzystania komputerów i Internetu w poszukiwaniu pracy, rozwoju przedsiębiorstw oraz w realizacji różnych inicjatyw społecznych. Samorządy uzyskały wiedzę niezbędną przy opracowywaniu projektów finansowanych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Realizacja pilotażowej edycji programu pozwoliła opracować i zweryfikować dostosowaną do polskich realiów metodę informatyzacji („Metoda e-VITA”). Została ona opracowana przez PAFW i Fundację Wspomagania Wsi; zakłada kompleksowe działania prowadzące do wykorzystania technik informacyjnych w rozwoju lokalnych społeczności. Uwzględnia czynniki techniczne, ekonomiczne i społeczne. Może być wdrażana z pomocą krajowych oraz zagranicznych źródeł finansowania, w tym z Unii Europejskiej. Pozwala aktywizować lokalne społeczności wokół rozwiązywania własnych problemów, zaspokajania potrzeb i podejmowania nowych wyzwań z wykorzystaniem technologii informacyjnych.

Realizacja drugiej edycji programu zakończyła się we wrześniu 2008 roku. Na konkurs grantowy dla partnerstw lokalnych składających się z samorządów, organizacji pozarządowych i innych instytucji złożyło wnioski 66 partnerstw, a 13 z nich zaproszono do programu (8 nowych i 5 uczestniczących w działaniach pilotażowych). W efekcie powstało 11 gminnych, niekomercyjnych sieci komputerowych, dzięki którym dostęp do Internetu uzyskali mieszkańcy 60 wsi. W 11 miejscowościach powstały publiczne punkty dostępu do Internetu. 1360 mieszkańców z 12 gmin zdobyło wiedzę dotyczącą korzystania z komputera i Internetu. 500 osób uczestniczyło w szkoleniach z zakresu tworzenia projektów internetowych. Zrealizowano szereg inicjatyw z wykorzystaniem Internetu, m.in. gminne strony społeczne i edukacyjne. Opracowano również strategię informatyzacji dla 13 gmin.

Trzecia runda programu, której faza realizacyjna rozpoczęła się w 2009 roku, ma na celu przede wszystkim wsparcie ponadgminnych partnerstw w efektyw-

nym wykorzystywaniu funduszy europejskich przeznaczonych na budowę sieci dostępu do Internetu na terenach wiejskich. Równocześnie kontynuowane są działania edukacyjne pokazujące możliwości Internetu i narzędzi ICT w pobudzaniu społecznej i gospodarczej aktywności mieszkańców małych miast i wsi. W wyniku ogólnopolskiego naboru do udziału w programie zakwalifikowanych zostało pięć partnerstw, które wykorzystując „Metodę e-VITA” realizują międzygminne projekty służące budowie społeczeństwa informacyjnego. Wspólne przedsięwzięcia obejmują – oprócz tworzenia infrastruktury – szkolenia dla pracowników gminnych instytucji oraz mieszkańców w zakresie wykorzystania technologii informacyjnych, a także rozwój usług i zasobów dostępnych dla mieszkańców. Ponadto, we współpracy z Urzędem Komunikacji Elektronicznej, w minionym roku zostały wydane poradniki dla samorządów lokalnych na temat budowy sieci szerokopasmowych na terenach wiejskich.

→ dotacja PAFW wyniosła **1.654.889** USD

→ realizator programu i partner współfinansujący:
Fundacja Wspomagania Wsi

→ więcej informacji:
www.witrynawiejska.org.pl
www.internetnawsi.pl

KONKURS „PRO PUBLICO BONO”

Konkurs na Najlepszą Inicjatywę Obywatelską „Pro Publico Bono” został zainicjowany w 1999 roku przez Premiera Jerzego Buzka. Od 2000 r. Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności jest fundatorem nagród konkursowych.

Celem Konkursu jest wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez coroczne wyłanianie i promocję najbardziej wartościowych działań organizacji pozarządowych – w skali kraju, regionu, a zwłaszcza lokalnej społeczności. Są one realizowane w zakresie edukacji, kultury i dziedzictwa narodowego, ochrony zdrowia, pomocy społecznej i charytatywnej, rozwoju środowiska i regionu, a także dyplomacji społecznej i integracji europejskiej. W Kapitułę Konkursu, której przewodniczy Profesor Andrzej Zoll, zasiadają znane osobistości oraz laureaci głównych nagród poprzedniej edycji. Pierwszym honorowym przewodniczącym Kapituły był Jan Nowak-Jeziorański†.

Kapituła przy ocenie zgłaszanej inicjatywy bierze pod uwagę jej społeczne znaczenie, innowacyjność, wpływ na rozwój i konkurencyjność miejscowości, efektywność oraz przejrzystość wykorzystania środków społecznych. Ponadto Kapituła uwzględnia stabilność instytucjonalną danej organizacji, przestrzeganie etycznych metod w działaniu, a także jakość współpracy z administracją publiczną oraz innymi instytucjami. Wyróżnione organizacje otrzymują na-

grody pieniężne, które najczęściej służą kontynuacji podejmowanych przedsięwzięć.

W 2011 roku laureatami Nagrody „Pro Publico Bono” zostały ex aequo: Stowarzyszenie Promocji Kultury im. Aleksandra Tasmiana z Łodzi, Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Dom Aniołów Stróżów” z Katowic oraz Fundacja „Academia Iuris” z Warszawy. Ponadto, cztery równorzędne wyróżnienia otrzymały: Towarzystwo Przyjaciół Chorych „Hospicjum Św. Łazarza” z Krakowa, Stowarzyszenie Aktywizacji Polesia Lubelskiego z Hołowna, Towarzystwo Dramatyczne im. Aleksandra Fredry „Fredreum” z Przemyśla, Fundacja „Wspólnota Nadejści” – Centrum Nauki i Życia „Farma” z Krakowa.

W ramach programu fundowana jest także jedna z nagród Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich – Nagroda im. Bolesława Wierzbiańskiego dla redakcji lokalnych tytułów prasowych z miejscowości do 100 tysięcy mieszkańców. W 2011 roku nagrodę otrzymała redakcja tygodnika „Nowy Łowiczanin”.

→ dotacja PAFW wyniosła **2.107.828** USD,
w tym 177.420 USD w 2011 roku

→ realizator programu:
Fundacja Konkurs „Pro Publico Bono”

→ więcej informacji:
www.propublicobono.pl

PROGRAM ROZWOJU BIBLIOTEK

Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności jest partnerem Fundacji Billa i Melindy Gatesów w przedsięwzięciu, które ma ułatwić polskim bibliotekom publicznym dostęp do komputerów, Internetu i szkoleń. Program jest prowadzony w ramach szerszej inicjatywy „Global Libraries”; w wybranych krajach Fundacja Gatesów tworzy partnerstwa w celu zapewnienia obywatelom bezpłatnego dostępu do technologii informacyjnych i komunikacyjnych poprzez sieć bibliotek publicznych. Program Rozwoju

Bibliotek w Polsce jest realizowany przez utworzoną przez PAFW Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego (FRSI).

W przedsięwzięciu uczestniczą biblioteki wraz z filiami w gminach wiejskich, wiejsko-miejskich oraz w miastach do 20 tysięcy mieszkańców. Jego główny cel to wspieranie bibliotek w przekształcaniu się w nowoczesne, wielofunkcyjne centra dostępu do informacji, edukacji i kultury animujące także aktywność obywatelską. Dzięki wsparciu, jakie otrzymuje

3327 placówek bibliotecznych, mieszkańcy wsi i małych miast z ponad tysiąca gmin mają szansę na poprawę jakości swojego życia. Istotną częścią Programu Rozwoju Bibliotek jest wzmacnianie kompetencji i prestiżu zawodowego pracowników bibliotek, m.in. poprzez zakrojone na szeroką skalę szkolenia.

W 2008 roku realizowana była faza planistyczna, mająca na celu opracowanie szczegółowego planu pomocy polskim bibliotekom w zapewnieniu im sprzętu komputerowego i oprogramowania, a także szkoleń dla bibliotekarzy i użytkowników bibliotek. Podpisane zostało także Porozumienie o Współpracy z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, które równolegle prowadzi długofalowy program „Biblioteka+” - jego realizatorem jest Instytut Książki. Cele obydwu przedsięwzięć są zbliżone, stąd intencją PAFW oraz Ministerstwa było tak kształtować swoje programy, aby mogły się wzajemnie wzmacniać i uzupełniać.

Realizacja programu rozpoczęła się w 2009 roku. Do pierwszej rundy zakwalifikowano 1873 placówki biblioteczne. Wiosną 2011 roku odbyła się rekrutacja do drugiej rundy programu, w efekcie której programem zostały objęte 1454 kolejne placówki. Obecnie w programie uczestniczy 3327 bibliotek z całej Polski, co stanowi ponad połowę placówek bibliotecznych zlokalizowanych na wsiach i w małych miastach.

Uczestnicy programu otrzymują wsparcie merytoryczne poprzez szkolenia (m.in. warsztaty planowania pracy biblioteki, szkolenia informatyczne i szkolenia specjalistyczne profilujące dalszy rozwój biblioteki, z uwzględnieniem potrzeb lokalnej społeczności) oraz wsparcie technologiczne w postaci nowoczesnego sprzętu komputerowego (w tym urządzeń wielo-

funkcyjnych, drukarek, laptopów, projektorów multimedialnych i aparatów cyfrowych), a także oprogramowanie przekazane bezpłatnie przez firmę Microsoft. Placówki biblioteczne mają także możliwość aplikowania o granty na dofinansowanie działań ujętych w planach rozwoju bibliotek, wzbogacających oraz rozszerzających ich ofertę. Ponadto mogą uzyskać finansowanie na organizację spotkań współpracujących ze sobą placówek celem integracji lokalnego środowiska bibliotekarzy i wymiany doświadczeń.

Program wspiera Krajowe Partnerstwo na rzecz Rozwoju Bibliotek, w skład którego wchodzi ponad stu przedstawicieli świata nauki, sztuki, gospodarki, mediów, polityki oraz sektora pozarządowego. Ponadto FRISI zawarła 16 porozumień regionalnych z władzami wojewódzkimi w całej Polsce, których celem jest promocja idei modernizacji bibliotek publicznych w małych miejscowościach. Partnerstwa na rzecz rozwoju bibliotek zawierane są także na poziomie gmin. Mają one formułę otwartą, uczestniczą w nich samorządy i inne instytucje ważne dla życia lokalnego - szkoły, organizacje pozarządowe, podmioty gospodarcze, media - a także lokalni liderzy.

Promocji bibliotek służą również kampanie społeczne, takie jak ogólnopolska kampania „Biblioteka. Miejsce czytania, miejsce działania” oraz konkurs internetowy „Spotkajmy się w bibliotece”, a także odbywający się od 2010 roku doroczny ogólnopolski kongres bibliotek publicznych, z udziałem ponad 500 uczestników, przede wszystkim z małych miejscowości.

W działalność na rzecz placówek bibliotecznych zaangażowały się organizacje trzeciego sektora, w tym Centrum Edukacji Obywatelskiej, Fundacja Ośrodka KARTA, Fundacja Rozwoju Dzieci im. J. A. Komeńskiego oraz Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „e”. Przygotowały one dla bibliotek ciekawe propozycje wspólnego działania i poszerzania ich usług w ramach oferty „Organizacje pozarządowe bibliotekom”.

W ramach programu podejmowane są również działania mające na celu wzmocnienie całego systemu bibliotecznego, m.in. poprzez współpracę z Biblioteką Narodową, wojewódzkimi bibliotekami publicznymi, Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich oraz Polskim Towarzystwem Bibliologicznym.

W 2009 roku Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, FRIS oraz Grupa Telekomunikacja Polska S.A. zawarły istotne dla Programu porozumienie – w sprawie informatyzacji polskich bibliotek. Na mocy porozumienia Grupa TP zaoferowała wszystkim bibliotekom publicznym w Polsce bezpłatne podłączenie do Internetu w technologii kablowej bądź w systemie bezprzewodowym o najwyższej możliwej przepływności łącza w danej lokalizacji, a także zwolnienie z opłat abonamentowych przez trzy lata. Dotychczas z tej oferty skorzystało ok. 3500 placówek bibliotecznych.

Zaplanowany na pięć lat Program Rozwoju Bibliotek jest finansowany głównie z grantu w wysokości 30 mln USD, przekazanego Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności przez Fundację Billa i Melindy Gatesów. Firma Microsoft przekazała bezpłatnie bibliotekom oprogramowanie o łącznej wartości 5 mln USD.

→ dotacja PAFW wyniosła **494.409** USD,
w tym 126.800 USD w 2011 roku

→ realizator programu:
Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego

→ więcej informacji:
www.biblioteki.org

LOKALNE PARTNERSTWA PAFW

Celem przedsięwzięcia jest inicjowanie współpracy między uczestnikami różnych programów PAFW na rzecz tworzenia partnerstw mających realizować projekty ważne dla lokalnych społeczności. Motyw przewodni podejmowanych działań stanowi dobro wspólne.

Dzięki różnorodnej ofercie programowej PAFW w wielu gminach w Polsce przeprowadzono projekty, których uczestnicy zdobyli doświadczenia i wypracowali zasoby stwarzające szansę na wyzwolenie dodatkowej energii obywatelskiej, wzmacniając miejscowy kapitał społeczny. Program „Lokalne Partnerstwa PAFW” stwarza beneficjentom takich projektów możliwość podejmowania partnerskich przedsięwzięć wykorzystujących lokalny potencjał

w działaniach na rzecz dobra wspólnego.

W gminach, w których realizowane były różne programy PAFW (m.in. „Działaj Lokalnie”, „Liderzy PAFW”, „English Teaching”, „Równać Szanse”, „Szkoła Ucząca Się”, „Wolontariat Studencki”, „Dla Dzieci”, „Obywatel i Prawo”, „Przemiany w Regionie”), powstają partnerstwa składające się z samorządów, organizacji pozarządowych, firm i mediów lokalnych, a ich liderami są Ośrodki Działaj Lokalnie. Od 2009 roku w ramach programu przyznano dotacje inicjatywom zgłoszonym przez 15 partnerstw, które były realizowane w 30 gminach różnych regionów Polski. Projekty prowadzone w ramach „Lokalnych Partnerstw PAFW” koncentrują się, między innymi, na zmianach w przestrzeni publicznej, integracji społeczności wokół turystyki oraz kultywowaniu lokalnych tradycji. W ich realizację zaangażowani są liczni mieszkańcy gmin i wolontariusze. Efekty tych projektów to np. zmiana regulacji prawnych w celu zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza w Żywcu, powstanie pierwszego młodzieżowego radia internetowego w Nidzicy, stworzenie mobilnej przestrzeni partycypacji obywatelskiej w Pelplinie i Gniewie, czy powstanie „Klubu Flisaka” w Solcu nad Wisłą.

Wzmacnianiu trwałości partnerstw i wymianie doświadczeń służą spotkania regionalne, warsztaty oraz elektroniczny newsletter programu.

Doświadczenia zebrane podczas realizacji inicjatyw lokalnych partnerstw pokazały, że praca na rzecz dobra wspólnego to bardzo dobry sposób na zaangażowanie różnych partnerów lokalnych i aktywizację społeczną. Efektem programu jest także opracowanie metody animacji społeczności lokalnych przez ekspertów Pracowni Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”. Metoda ta została zaprezentowana w publikacji „Jak budować dobro wspólne? Poradnik dla działających lokalnie”, wydanej przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce.

→ dotacja PAFW wyniosła **892.223** USD,
w tym 159.449 USD w 2011 roku

→ realizator programu:
Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce

→ więcej informacji:
www.lokalnepartnerstwa.org.pl

OBYWATEL I PRAWO

Celem programu, rozpoczętego w 2002 roku, jest wspomaganie rozwoju różnych społecznych form poradnictwa obywatelskiego i prawnego poprzez wspieranie organizacji pozarządowych udzielających bezpłatnych, specjalistycznych informacji prawnych i porad, a także aktywizację obywateli w korzystaniu ze swoich praw w sferze publicznej.

W ramach programu organizowany jest konkurs grantowy dla organizacji pozarządowych prowadzących poradnictwo prawne i obywatelskie. W latach 2002-2010, w pięciu edycjach programu dofinansowano łącznie 117 projektów, w tym przedsięwzięcia realizowane przez organizacje pozarządowe w małych miejscowościach. Projekty te umożliwiły udzielenie ponad 150 tysięcy porad prawnych, głównie osobom będącym w trudnej sytuacji życiowej i materialnej. Ponadto w ramach projektów tworzone były nowe punkty poradnictwa prawnego i obywatelskiego, wydawane publikacje, organizowane szkolenia i konferencje. Łącznie na realizację konkursów grantowych PAFW przeznaczyła blisko 1,6 mln USD.

W ramach bieżącej, szóstej edycji, w konkursie grantowym przyznano wsparcie dla 15 projektów, realizowanych przez organizacje oferujące bezpłatne, specjalistyczne poradnictwo prawne. Tematyka projektów obejmuje m.in. prawo lokalowe, poradnictwo prawne dla niesłyszących, prawa pacjenta a także wsparcie prawne dla osób zaginionych i ich rodzin oraz dla ofiar przemocy.

Poprzez rozwój bezpłatnego poradnictwa prawne-

go program zapewnia pomoc przede wszystkim osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej i materialnej; jednocześnie rozwija debatę publiczną na temat reformy systemu dostępu do pomocy prawnej.

Działaniom programu patronuje Rada Ekspertów złożona z autorytetów środowisk prawnych. Zadaniem Rady jest wypracowywanie rekomendacji odnośnie rozwiązań ułatwiających obywatelom dostęp do pomocy prawnej. Rada daje impuls do debaty publicznej poprzez organizację otwartych seminariów z udziałem przedstawicieli środowisk prawnych i mediów; dyskutowano m.in. o dostępie do bezpłatnej pomocy i informacji prawnej oraz o związanej z tym potrzebie dokonania zmian ustawodawczych i organizacyjnych, a także na temat ograniczonego dostępu do zawodów prawniczych, etyki prawniczej, czy wyzwań stojących przed wymiarem sprawiedliwości.

Ponadto Rada rekomenduje do realizacji projekty pilotażowe podejmujące problemy o charakterze systemowym; dotychczas dotyczyły one m.in. litygacji strategicznej w zakresie wybranej kwestii związanej z dostępem obywateli do pomocy prawnej, upowszechnienia mediacji cywilnej jako alternatywnego sposobu rozwiązywania sporów, współpracy organizacji pozarządowych z korporacjami prawniczymi na rzecz zwiększania dostępu najuboższych do pomocy prawnej, metod komunikowania się sądów z obywatelami, zdefiniowania podstawowych pojęć z zakre-

su poradnictwa prawnego, dostępu do informacji o aktach prawnych i orzecznictwie, a także współpracy organizacji pozarządowych z socjologami prawa. Efekty działań Rady Ekspertów były upowszechniane wśród pozarządowych organizacji poradniczych, w środowisku prawników, a także wśród decydentów i administracji wymiaru sprawiedliwości. W rezultacie prac Rady powstały m.in. wortal www.mediacjajestemza.pl promujący mediację cywilną oraz Centrum Pro Bono, za pośrednictwem którego organizacje pozarządowe mogą uzyskać bezpłatną pomoc prawną ze strony renomowanych kancelarii prawniczych.

W ramach programu powstało Forum „Aktywny Obywatel” – niezależne ciało, które zajmuje się badaniami nad barierami ograniczającymi frekwencję wyborczą oraz wypracowaniem i upowszechnianiem rekomendacji na rzecz poprawy aktywności wyborczej obywateli. Forum skupia kilkanaście osób zaangażowanych w inicjatywy zwiększenia partycypacji wyborców, w tym ekspertów (socjologów, psychologów, politologów i konstytucjonalistów) oraz liderów organizacji pozarządowych.

→ dotacja PAFW wyniosła **2.804.376** USD,
w tym 316.345 USD w 2011 roku

→ realizator programu:
Instytut Spraw Publicznych

12 ROK DZIAŁALNOŚCI

Dzielimy się doświadczeniem polskiej transformacji

- STYPENDIA IM. LANE'A KIRKLANDA
- PRZEMIANY W REGIONIE (RITA)

STYPENDIA IM. LANE'A KIRKLANDA

Program, rozpoczęty w 2000 roku, ma celu przekazywanie polskich doświadczeń w zakresie transformacji ustrojowej przedstawicielom krajów Europy Wschodniej poprzez dwusemestralne studia uzupełniające na polskich uczelniach. Aktualnie program jest adresowany do kandydatów z Ukrainy, Rosji, Białorusi, a także Mołdawii, Gruzji, Armenii, Azerbejdżanu, Kazachstanu i Kirgistanu. W ramach indywidualnych programów nauki stypendyści Kirklanda studiują m.in. wybrane aspekty ekonomii i zarządzania, administracji publicznej i biznesu, prawa, nauk społecznych czy politycznych.

Stypendium rozpoczyna się kursem przygotowawczym, którego celem jest przekazanie i usystematyzowanie wiedzy z zakresu historii, sytuacji politycznej i społecznej Polski. Następnie stypendyści realizują swoje indywidualne programy na uczelniach Warszawy, Krakowa, Poznania, Wrocławia i Lublina, przygotowując pod kierunkiem opiekunów naukowych prace semestralne i dyplomowe. Organizowane są zjazdy integracyjno-merytoryczne, a także staże w instytucjach państwowych (np. w Sądzie Najwyższym, Narodowym Banku Polskim czy urządach marszałkowskich), pozarządowych oraz prywatnych. Dodatkowym elementem programu są zajęcia z zakresu realizacji projektów i pracy zespołowej.

W latach 2000-2011 program ukończyło 464 stypendystów, w tym z Ukrainy 231 osób, z Białorusi – 110 osób, Rosji – 26 osób, Litwy – 12, Słowa-

cji – 10, Mołdawii – 10, Gruzji – 35, Armenii – 14, Kazachstanu – 13, Azerbejdżanu – 4 i Kirgistanu – 2 osoby. Większość stypendystów studiowała ekonomię i zarządzanie – 163 osoby, prawo – 81 osób, administrację publiczną – 67 osób oraz nauki polityczne i dziennikarstwo – 60 osób. Najliczniejszą grupę zawodową stanowili pracownicy wyższych uczelni (178 osób) oraz urzędnicy i eksperci (97 osób).

W roku akademickim 2011/12, grupa stypendystów Kirklanda liczy 47 osób, w tym z Ukrainy – 24 osoby, z Rosji – 5 osób, z Białorusi, Mołdawii i Armenii – po 4 osoby, z Gruzji – 3 osoby, po jednej osobie z Kazachstanu, Kirgistanu i Azerbejdżanu. Najpopularniejszym kierunkiem wśród stypendystów jest ekonomia i zarządzanie, dużym zainteresowaniem cieszą się także administracja publiczna i prawo.

Po zakończeniu programu z absolwentami utrzymywany jest regularny kontakt - dzięki biuletynowi, zjazdom absolwentów oraz poprzez stronę internetową www.kirkland.edu.pl. Byli stypendyści korzystają ze wsparcia Koordynatora Projektów Poststypendialnych, którego rolą jest pomóc absolwentom w utrzymywaniu kontaktów z Polską, a także w podejmowaniu przez nich wspólnych przedsięwzięć, takich jak stowarzyszenia absolwenckie.

Z okazji jubileuszu 10-lecia programu, w lipcu 2011 roku w Warszawie, odbyła się IV Konferencja Absolwentów Programu Kirklanda. Tematem wiodącym spotkania, w którym wzięło udział ponad 250 osób z 11 krajów, była „Polska Prezydencja w UE a współpraca w Regionie”. Do uczestników konferencji skierował list Prezydent Bronisław Komorowski. Głos zabrali: Jacek Michałowski, Szef Kancelarii Prezydenta, Lee Feinstein, Ambasador USA, Beata Stelmach, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, Profesor Leszek Balcerowicz, Michał Boni, Członek Rady Ministrów, Szef Zespołu Doradców Strategicznych Premiera. W ramach konferencji odbyły się także panele dyskusyjne z udziałem przedstawicieli polskich think-tanków i innych organizacji pozarządowych poświęcone m.in. szansom, jakie daje Partnerstwo Wschodnie dla rozwoju kontaktów międzyludzkich. Absolwenci dysku-

towali również na temat możliwości współpracy w regionie z perspektywy ich krajów, zawodów oraz prowadzonej działalności społecznej.

→ dotacja PAFW wyniosła **8.225.307** USD,
w tym 945.005 USD w 2011 roku

→ realizator programu:
[Polsko-Amerykańska Komisja Fulbrighta](#)

→ więcej informacji:
www.kirkland.edu.pl

PRZEMIANY W REGIONIE (RITA)

Rozpoczęty w 2000 roku program jest adresowany do organizacji pozarządowych oraz instytucji edukacyjnych, które chcą dzielić się polskimi doświadczeniami w zakresie przemian społeczno-gospodarczych z partnerami w krajach Europy Wschodniej, a także Kaukazu i Azji Centralnej.

W ramach programu, poprzez otwarte konkursy grantowe dla polskich organizacji pozarządowych, przyznawane są dotacje na projekty mające na celu przekazywanie polskich doświadczeń, zwłaszcza w dziedzinie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, wzmacniania trzeciego sektora i działań społecznych, przekształceń w samorządzie terytorialnym, reformy edukacji oraz funkcjonowania wolnych mediów. Dotacje są przyznawane także na nawiązywanie i rozwijanie współpracy na szczeblu lokalnym z partnerami z krajów objętych programem. Łącznie od rozpoczęcia programu dofinansowano 703 projekty.

Ponadto polskim organizacjom pozarządowym i szkołom oferowane są szkolenia oraz wsparcie eksperckie, a także pomoc w ustanawianiu kontaktów i rozwoju współpracy zagranicą. Wymianie informacji między organizacjami i liderami społecznymi służy m.in. portal społecznościowy www.civicportal.org.

Istotną częścią programu są realizowane od 2004 roku wizyty studyjne w Polsce („Study Tours to Poland” - STP). Ich celem jest przybliżanie realiów Polski oraz Unii Europejskiej aktywnym obywatelom z krajów Europy Wschodniej, przede wszystkim liderom studenckim z Ukrainy, Białorusi, Rosji i Mołdawii oraz profesjonalistom z tych i innych krajów regionu. Zagraniczni goście spotykają się w Polsce z przedstawicielami życia publicznego, środowisk akademickich, biznesu, poznają działalność organizacji pozarządowych, instytucji centralnych i samorządów lokalnych, a także nawiązują inne wartościowe kontakty.

Łącznie, w latach 2004-2011, w różnego typu wizytach studyjnych, których gospodarzami były polskie organizacje pozarządowe, uczestniczyło 4527 osób, w tym 1799 studentów i 2728 profesjonalistów reprezentujących różne środowiska.

→ dotacja PAFW wyniosła **12.255.256** USD,
w tym 1.422.426 USD w 2011 roku

→ realizatorzy programu:
„RITA” - Fundacja Edukacja dla Demokracji
„Study Tours to Poland” - Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego

→ więcej informacji:
www.rita.edudemo.org.pl
www.studytours.pl

ŁUDZIE, PROJEKTY, INICJATYWY

PROGRAM „ENGLISH TEACHING”

Wakacje z językiem angielskim

PROGRAM „DZIAŁAJ LOKALNIE”

Projekt „Biłgorajskie graffiti – zmalujmy to razem”

PROGRAM „RÓWNAĆ SZANSE”

Wirtualna firma reklamowa – projekt „Brzozowa S.A.”

PROGRAM ROZWOJU BIBLIOTEK

Kongres bibliotek publicznych „Biblioteka: więcej niż myślisz”

PROGRAM „LIDERZY PAFW”

Lokalni liderzy w USA

PROGRAM STYPENDIÓW POMOSTOWYCH

Mateusz Pułapa – uczestnik stażu wakacyjnego w Pittsburgh Glass Works w USA

PROGRAM „PRZEMIANY W REGIONIE” (RITA)

Projekt „Ścisłe fajna lekcja – wektor Azerbejdżan”

PROGRAM „PRZEMIANY W REGIONIE” (RITA) / „STUDY TOURS TO POLAND”

Wizyta studyjna gruzińskich bibliotekarek w Polsce

PROGRAM STYPENDIALNY IM. LANE’A KIRKLANDA

Oleksandr Zinchenko – historyk i dziennikarz

PROGRAM „ENGLISH TEACHING”

Wakacje z językiem angielskim

Do Tczewa w województwie pomorskim i Załęcza Wielkiego w województwie łódzkim na trzytygodniowy wypoczynek połączony z zajęciami językowymi prowadzonymi przez „native speakerów” przyjechało 32 uczestników z małych miejscowości z 14 województw. Udział w wakacyjnych obozach językowych był formą nagrody za osiągnięcia lingwistyczne uczniów ze szkół podstawowych i gimnazjów realizujących projekty dofinansowane w konkursie „Small Grants” w ramach programu „English Teaching”.

Możliwości doskonalenia języka angielskiego było wiele – zarówno podczas porannych lekcji, jak i popołudniowych zajęć warsztatowych i rekreacyjnych z kadrą amerykańską, która przydzieliła uczestników do odpowiednich grup zaawansowania. Poza intensywnymi ćwiczeniami lingwistycznymi, młodzież doskonaliła też swoje umiejętności muzyczne, artystyczne, aktorskie i sportowe, ucząc się, między innymi, gry na banjo czy w baseball. Dowiedziała się również ciekawych faktów dotyczących historii i kultury amerykańskiej oraz codziennego życia w Stanach Zjednoczonych.

Wszystkie zajęcia, w których braliśmy udział prowadzili Amerykanie. Podczas „Dnia Polski” zrobiliśmy dla nich prezentację na temat stereotypów o Polakach i najlepszych polskich filmach, a na koniec pobytu przygotowaliśmy „EXPO”, podczas którego przedstawiliśmy zdobyte na obozie umiejętności – mówi Izabela Mariańska, jedna z uczestniczek, uczennica Szkoły Podstawowej w Łynie. Obóz pozwolił mi na połączenie efektywnej nauki z aktywnym wypoczynkiem. Nawiązałam mnóstwo nowych znajomości, a z moimi amerykańskimi przyjaciółmi nadal utrzymuję kontakt, dzięki czemu mogę szlifować swój angielski – dodaje Milena Niedawna, uczennica Gimnazjum nr 2 w Brzeszczach.

Nawiązałam mnóstwo nowych znajomości, a z moimi amerykańskimi przyjaciółmi nadal utrzymuję kontakt, dzięki czemu mogę szlifować swój angielski.

Milena Niedawna
uczennica Gimnazjum nr 2 w Brzeszczach

Obozy językowe organizowane są od 2003 roku. Dotychczas wzięło w nich udział blisko 200 młodych ludzi z małych miejscowości z całej Polski, uczestniczących w programie „English Teaching”. Realizator programu – Nidzicka Fundacja Rozwoju „NIDA” podejmuje w tym celu współpracę z ośrodkami organizującymi obozy językowe. W 2011 roku obóz w Załęczu Wielkim zorganizowany został przez Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy ZHP „Nadwarciański Gród”, natomiast obóz w Tczewie przez Zespół Szkół Ekonomicznych im. Ks. Janusza St. Pasierba.

PROGRAM „DZIAŁAJ LOKALNIE”

Projekt „Biłgorajskie graffiti – zmalujmy to razem”

Na ścianie trybuny Ośrodka Sportu i Rekreacji w Biłgoraju w województwie lubelskim powstało imponujące graffiti przedstawiające panoramę miasta z charakterystycznymi punktami miejscowości. Namalowała je młodzież biorąca udział w projekcie „Biłgorajskie graffiti – zmalujmy to razem”, realizowanym w 2011 roku przez Centrum Kultury Niezależnej „Pogotowie” w ramach programu „Działaj Lokalnie”. Uczestnicy projektu mogli liczyć na pomoc ze strony zaprzyjaźnionych studentów Akademii Sztuk Pięknych, którzy poprowadzili warsztaty malarskie, a następnie wspólnie z młodymi ludźmi z Biłgoraja i okolic tworzyli graffiti.

Rozmawialiśmy kiedyś z członkami stowarzyszenia o tym, żeby, podobnie jak robią to duże miasta, zacząć promować Biłgoraj przez kulturę uliczną. Na początku chcieliśmy umieścić graffiti na budynku magazynu starego pogotowia, ale niestety okazało się, że zostanie sprzedany. Kiedy w naszej miejscowości zaczęto budować Ośrodek Sportu i Rekreacji, nie mieliśmy wątpliwości, że jedną z jego szarych ścian powinno zdobić graffiti – mówi Maciej Mulawa, koordynator projektu.

Na wykonanie graffiti zgodziły się władze samorządowe oraz Ośrodka Sportu i Rekreacji. Już podczas budowy ośrodka zastanawiano się, jak uatrakcyjnić pustą ścianę. Po-

”
Kiedy w naszej miejscowości zaczęto budować Ośrodek Sportu i Rekreacji, nie mieliśmy wątpliwości, że jedną z jego szarych ścian powinno zdobić graffiti.

Maciej Mulawa
koordynator projektu

mysł, żeby pojawiło się tam graffiti, promujące nie tylko tę formę ekspresji artystycznej, ale również aktywizujące i integrujące biłgorajską młodzież wokół wspólnego celu, bardzo im się spodobał.

W realizację inicjatywy zaangażowali się też wolontariusze, wśród nich pracownik Biłgorajskiej Telewizji Kablowej, który przeszkolił uczestników z filmowania i obróbki materiału, aby zakupioną w ramach projektu kamerą mogli uwiecznić powstawanie graffiti.

Malunek na ścianie nie tylko wizualnie uatrakcyjnił to miejsce, ale także jest przykładem dla odwiedzających OSiR, że wspólnymi siłami można zmieniać otoczenie – podkreśla jeden z uczestników.

Projektowi towarzyszyły także inne inicjatywy artystyczne. Zorganizowane zostały cztery wystawy, podczas których biłgorajscy artyści mogli zaprezentować swoje fotografie, grafiki i obrazy.

PROGRAM „RÓWNAĆ SZANSE”

Wirtualna firma reklamowa – projekt „Brzozowa S.A.”

Młodzież z Brzozowej udowodniła, że w małej miejscowości nie trzeba się nudzić. Przez 18 miesięcy uczestnicząc w projekcie „Brzozowa S.A.”, realizowanym przez Ochotniczą Straż Pożarną w Brzozowej w ramach programu „Równać Szanse”, prowadziła wirtualną firmę reklamową. Celem projektu było zwiększenie wiary we własne możliwości, kształtowanie świadomości obywatelskiej, poznawanie środowiska lokalnego oraz zdobycie praktycznych umiejętności.

Pomysłodawcą projektu był Zbigniew Gotfryd, Prezes OSP, były dyrektor szkoły, który do zaangażowania się w projekt zachęcił swoją żonę, nauczycielkę szkoły podstawowej i grupę młodych ludzi. W ramach projektu zakupiony został sprzęt komputerowy, drukarka i program do grafiki komputerowej, a rodzice, którzy entuzjastycznie zaangażowali się w inicjatywę pomogli zorganizować stanowisko komputerowe, biurko i sprzęt muzyczny.

25 nastolatków z Brzozowej koło Zakliczyna i okolic, w wieku od 13 do 18 lat, pracując w grupach, uczyło się, jak prowadzić własną firmę, stworzyło stronę internetową promującą ich rodzinne strony, broszury reklamowe na temat firm działających w gminie Gromnik, wizytówki i rozmaite materiały promocyjne. Uczestnicy projektu zamienili się w kierowników i pracowników, którzy musieli odpowiednio wydatkować środki finansowe, pozyskiwać sponsorów, reprezentować i popularyzować stworzone przez siebie wirtualne przedsiębiorstwo.

Był to dla nich bardzo intensywny okres – brali udział w warsztatach komputerowych, fotograficznych i dziennikarskich, wizytach studyjnych i wyjazdach edukacyjnych, a nawet cyklu spotkań, podczas których dowiedzieli się, jak założyć własną działalność gospodarczą. Zajęcia prowadzili fachowcy, wśród nich dziennikarka małopolskiego ra-

Ludzie, projekty, inicjatywy

”

Powoli przełamujemy stereotyp,
że w Brzozowej nic się nie dzieje.
Coraz więcej ludzi dowiaduje
o naszych działaniach, dzięki
stronie internetowej reklamujemy
Brzozową i siebie.
uczestniczka projektu „Brzozowa S.A.”

dia, właściciel firmy marketingowo-reklamowej, właściciel firmy komputerowej oraz zawodowy fotograf i pracownik AGH w Krakowie.

Młodzi dziennikarze udali się do siedziby Radia RDN, a wkrótce potem przeprowadzili wywiady z ciekawymi ludźmi z ich okolicy – rzeźbiarzem i emerytowaną nauczycielką historii, która zapoznała ich z tworzeniem drzew genealogicznych. Gazetka, jaką zaczęli wydawać w ramach projektu, dwukrotnie została wyróżniona w ogólnopolskim konkursie „Junior Media”.

Powoli przełamujemy stereotyp, że w Brzozowej nic się nie dzieje. Coraz więcej ludzi dowiaduje o naszych działaniach, dzięki stronie internetowej reklamujemy Brzozową i siebie. To jest wspaniałe uczucie – mówi jedna z uczestniczek, a inna podsumowuje projekt: 18 wspólnie spędzonych miesięcy; kursy, z których wynieśliśmy tak wiele; ludzie, dzięki którym dużo się dowiedzieliśmy; koordynatorzy, którzy w nas uwierzyli; nasze spotkania, pomysły, cele, a przede wszystkim chwile, które na zawsze zostaną w naszej pamięci.

PROGRAM ROZWOJU BIBLIOTEK

Kongres bibliotek publicznych „Biblioteka: więcej niż myślisz”

„Biblioteka: więcej niż myślisz” – pod takim hasłem odbył się II kongres bibliotek publicznych, zorganizowany w ramach Programu Rozwoju Bibliotek w październiku. Kongres zgromadził 500 osób – bibliotekarek i bibliotekarzy, przedstawicieli władz, członków Krajowego Partnerstwa na rzecz Rozwoju Bibliotek, reprezentantów organizacji pozarządowych oraz partnerów Programu Rozwoju Bibliotek. Wydarzenie objęły patronatem Małżonka Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Anna Komorowska oraz Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy, Hanna Gronkiewicz-Waltz. W kongresie wziął udział

Darren Hoerner z Fundacji Billa i Melindy Gatesów, a także Audra Caplan, była Prezes Stowarzyszenia Bibliotek Publicznych w USA, która przedstawiła, w jaki sposób w Stanach Zjednoczonych tworzony jest system wsparcia dla bibliotek i innych tego typu instytucji publicznych.

Ideą kongresu było poszerzanie horyzontów, inspirowanie do samodzielnych poszukiwań, skłonienie do debaty na temat przyszłości bibliotek, z uwzględnieniem opinii każdego uczestnika. Interaktywna formuła kongresu, liczne warsztaty oraz przestrzeń sprzyjały wymianie opinii i doświadczeń. Bibliotekarze z małych miejscowości z całej Polski mieli okazję do wzbogacenia swojej wiedzy i praktycznych umiejętności o tym, co powinna oferować nowoczesna biblioteka. Już same tytuły bloków tematycznych, w ramach których odbyło się ponad 40 warsztatów i prezentacji pobudzały wyobraźnię: „Pokaż się!” poświęcony promocji bibliotek, „Włącz się!” poszerzający wiedzę na temat nowych technologii w bibliotekach, „Pochwal się!” popularyzujący dobre praktyki biblioteczne, „Dowiedz się!” umożliwiający dyskusję na tematy „na życzenie” dotyczące różnych aspektów działalności bibliotek oraz „Wysłuchaj się!” prezentujący organizacje pozarządowe współpracujące z bibliotekami i spotkania z ludźmi działającymi z pasją.

Odczuwam rodzaj święta dla bibliotekarzy; W bibliotekach możemy zrobić wszystko – nie należy się bać; Włączam myślenie strategiczne, a nie tymczasowe; O wielkości placówki nie decyduje jej położenie – mówili zainspirowani warsztatami uczestnicy.

Kongres bibliotek stał się również okazją do kolejnego spotkania Krajowego Partnerstwa na rzecz Rozwoju Bibliotek, które skupia grono sprzymierzeńców i doradców zaangażowanych w działania Programu Rozwoju Bibliotek. Są wśród nich przedstawiciele świata nauki, gospodarki, mediów, polityki oraz sektora pozarządowego.

Podczas kongresu zaprezentowany został także film dokumentalny „Otwarte dla wszystkich”, w którym uczestnicy Programu Rozwoju Bibliotek opowiadają o projektach i działaniach realizowanych w bibliotekach publicznych z myślą o potrzebach lokalnych społeczności.

PROGRAM „LIDERZY PAFW”

Lokalni liderzy w USA

Dostać się do grupy dziesięciu absolwentów programu „Liderzy PAFW”, którzy wzięli udział w odbywającej się już po raz czwarty wizycie studyjnej w USA, nie było łatwo. Swoimi osiągnięciami i zaangażowaniem na rzecz lokalnych społeczności trzeba było wyróżniać się spośród dużej liczby aplikujących. Wszystko po to, aby obserwować, porównywać, brać przykład i stosować nowe rozwiązania w swojej własnej działalności. Wizyta, której tematem przewodnim było „przywództwo we wspólnotach lokalnych”, zorganizowana została w październiku 2011 roku przez Departament Stanu i Ambasadę USA w Polsce w ramach International Visitor Leadership Program, adresowanego do lokalnych liderów na całym świecie.

Samodzielność, otwartość i zaangażowanie społeczne – tak w skrócie można określić działalność samorządów amerykańskich – pisał Krzysztof Zacharzewski, jeden z uczestników, w swojej listopadowej relacji „Amerykańska przygoda” dla gazety „Echo”, a Maciej Puławski, który szczegółowo relacjonował podróż po Stanach na swoim blogu zauważa: *Przedsiębiorcy w Stanach to licząca się grupa, poważni partnerzy do rozmów z władzą i lokalną społecznością. Nie tylko oferują miejsca pracy, dostarczają pieniędzy do budżetu w podatkach, ale przede wszystkim rozwijają swoje otoczenie. Okazji do podobnych refleksji było wiele, ponieważ wizyta liderów w USA okazała się niezwykle intensywna.*

W ciągu dziesięciu dni odwiedzili okolice Memphis, Jackson Hole w stanie Wyoming, Philadelfię oraz, na zakończenie podróży, Waszyngton. Obserwowali funkcjonowanie samorządów różnego szczebla i ich współpracę z mieszkańcami oraz organizacjami pozarządowymi. W Memphis, podczas sesji Rady Miejskiej, przyglądali się wprowadzaniu zmian w systemie oświaty, a na spotkaniu w organizacji Leadership Memphis dowiedzie-

”
Samodzielność, otwartość i zaangażowanie społeczne – tak w skrócie można określić działalność samorządów amerykańskich.

Krzysztof Zacharzewski
uczestnik wizyty studyjnej

li się o jej współpracy z lokalnymi liderami i ich sieciowaniu. W miasteczku Collierville spotkali się z burmistrzem i zarządcą miasta, odwiedzili też miejską bibliotekę. W Jackson Hole od przewodniczącego rady powiatu dowiedzieli się o współpracy z ponad dwustoma organizacjami pozarządowymi. Odwiedzili też Jackson Hole High School, Izbę Gospodarczą i Community Foundation of Jackson Hole. W radzie powiatu Teton rozmawiali z Lelandem Christensenem, senatorem stanu Wyoming oraz Ruth Ann Petroff z Izby Reprezentantów. W Philadelphii natomiast z menadżerem biura burmistrza ds. innowacji i partycypacji dyskutowali o nowych technologiach w służbie miasta.

Dzięki wizycie w Stanach dowiedzieliśmy się m.in. jak w przystępny i atrakcyjny sposób komunikować mieszkańcom plany działań związane z realizacją lokalnych strategii rozwoju; w jaki sposób budować i umacniać środowisko czytelników lokalnej gazety; co należy zrobić, by umożliwić młodzieży realny wpływ na kierunek rozwoju szkoły. Wróciliśmy pełni energii i inspiracji do działania, a przede wszystkim chęci do dzielenia się tym z innymi – podsumowuje jeden z uczestników.

PROGRAM STYPENDIÓW POMOSTOWYCH

Mateusz Pułapa – uczestnik stażu wakacyjnego w Pittsburgh Glass Works w USA

Mateusz Pułapa pochodzi z Majdana Starego w województwie lubelskim. Na krakowskiej Akademii Górniczo-Hutniczej studiuje elektronikę i telekomunikację. Dzięki dobrym wynikom w nauce, biegłej znajomości języka angielskiego oraz uczestnictwu w Programie Stypendiów Pomostowych znalazł się wśród 22 polskich studentów, którzy w lipcu rozpoczęli wakacyjne staże w amerykańskich firmach w ramach Polish-American Internship Initiative – przedsięwzięcia Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, organizowanego

”

Staż w Pittsburgh Glass Works był dla mnie wspaniałą przygodą i ogromnym doświadczeniem życiowym.

Mateusz Pułapa

w ramach Programu Stypendiów Pomostowych, realizowanego przez Fundację Edukacyjną Przedsiębiorczości we współpracy z Ambasadą USA w Warszawie i amerykańskimi firmami oferującymi staże.

Mateusza jako swojego jedynego stażystę z Polski wybrała firma Pittsburgh Glass Works, z siedzibą w Creighton w Pensylwanii, producent wysokiej klasy szyb samochodowych, który wkrótce uruchamia swoją fabrykę koło Środy Śląskiej. *Potrzebowali dokładnie kogoś takiego jak ja, kto zna się na programowaniu i elektronice, a dodatkowo potrafi przetłumaczyć skomplikowane słownictwo techniczne na język polski* – podkreśla stażysta.

Podczas trzymiesięcznego, płatnego stażu w Pittsburgh Glass Works wielokrotnie brał udział w diagnozowaniu i naprawianiu problemów na linii technologicznej, dokładnie poznał też proces produkcji szyb samochodowych. Miał okazję w praktyce przetestować swoją wiedzę z automatyki i elektrotechniki. *Największym projektem, jaki zrealizowałem był transporter szyb przenoszący je z jednej linii na drugą. Musiałem dobrać odpowiedni sprzęt elektromechaniczny oraz oprogramowanie całego systemu sterowania poszczególnymi elementami* – wspomina Mateusz Pułapa. *Staż w Pittsburgh Glass Works był dla mnie wspaniałą przygodą i ogromnym doświadczeniem życiowym* – podsumowuje.

PROGRAM „PRZEMIANY W REGIONIE” (RITA)

Projekt „Ścisłe fajna lekcja – wektor Azerbejdżan”

Dwunastu najaktywniejszych nauczycieli przedmiotów ścisłych z Azerbejdżanu przez dziewięć miesięcy uczyło się, jak uatrakcyjnić lekcje biologii, fizyki i chemii oraz stworzyć uczniom dostęp do interaktywnych form uczenia się. Zajęcia realizowane były w ramach projektu „Ścisłe fajna lekcja – wektor Azerbejdżan” dofinansowanego w ramach programu „Przemiany w Regionie” (RITA). Wcześniej Fundacja Partners Polska, realizator projektu, wdrażała go m.in. w Tadżykistanie, na Białorusi i w Gruzji, gdzie okazał się dużym sukcesem. W ten sposób zrodził się pomysł przeniesienia tych doświadczeń na grunt azerski i zrealizowania najważniejszego celu projektu, jakim jest wyrównywanie dostępu do nowoczesnej, otwartej edukacji służącej rozwojowi społecznemu.

Od przestarzałych metod edukacyjnych opartych na uczeniu się pamięciowym odchodzono na różne sposoby. Najpierw nauczyciele-multiplikatorzy wzięli udział w trzydniowym szkoleniu, którego program przygotowany został przez Centrum Nauki Kopernik. Dowiedzieli się, jak stosować eksperymenty na lekcji, rozwijać myślenie logiczne i krytyczne, efektywnie pracować z grupą, bezpiecznie wprowadzać elementy rywalizacji, skłaniać uczniów do refleksji. Następnie zdobytą wiedzę i umiejętnościami dzielili się z kolejnymi nauczycielami prowadząc mini-treningi oraz otwarte lekcje eksperymentalne. W ten sposób powstała grupa ponad 120 aktywnych i zaangażowanych edukatorów, którzy z zapałem zaczęli wprowadzać zmiany na swoich lekcjach. Zyskali uczniowie, którzy ucząc się przez zabawę, rozwijają swoją kreatywność. W ramach projektu powstała również publikacja metodyczna prezentująca scenariusze „ściśle fajnych lekcji”.

Entuzjazm, jaki zobaczyłam na twarzach nauczycieli i dzieci samodzielnie konstruujących własne modele, znajdujących odpowiedzi na prawa rządzące przyrodą był dla mnie namacalnym dowodem na sukces projektu. Młodzi ludzie stali się eksperymentatorami, odkrywcami, wyrwali się z utartego szkolnego schematu zapamiętywania i odtwarzania. Nauczyciele natomiast otrzymali instrumenty i przestrzeń do rozwoju kreatywności – podsumowuje Magdalena Przeor, koordynatorka projektu.

”

Młodzi ludzie stali się eksperymentatorami, odkrywcami, wyrwali się z utartego szkolnego schematu zapamiętywania i odtwarzania.

Magdalena Przeor
koordynatorka projektu

PROGRAM „PRZEMIANY W REGIONIE” (RITA)/„STUDY TOURS TO POLAND”

Wizyta studyjna gruzińskich bibliotekarek w Polsce

Na przełomie września i października 2011 roku grupa dwunastu gruzińskich bibliotekarzy i trenerów uczestniczyła w wizycie studyjnej w Polsce w ramach projektu „Rozwój lokalnych bibliotek jako centrów wiedzy, informacji i kultury”, dofinansowanego w programie „RITA/STP - Wizyty Studyjne w Polsce.” Projekt został zrealizowany w partnerstwie Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego z Główną Biblioteką Naukową m. Kutaisi oraz Institute of Values z Tbilisi.

Przez tydzień uczestniczki wizyty uczyły się, jak prowadzić nowoczesną lokalną placówkę kultury, rozwijały kompetencje w zakresie wykorzystania nowoczesnych narzędzi komunikacji i informacji, zdobywały umiejętności leaderskie. Odwiedziły Miejską Bibliotekę Publiczną w Morągu, Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Olsztynie oraz Bibliotekę Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie miały okazję wymienić się doświadczeniami z polskimi bibliotekarkami. Wzięły również udział w warsztatach, podczas których wspólnie udało im się opracować trzy półroczne plany działania bibliotek.

Ludzie, projekty, inicjatywy

Gruzinki deklarowały chęć wprowadzenia wielu zmian w swoich bibliotekach: *Zobaczyłam zupełnie nowe podejście do zawodu bibliotekarza, który może być liderem. W mojej bibliotece poprowadzę projekty angażujące lokalną społeczność – mówiła jedna z uczestniczek, a inna dodała: W szczególności przyjrzałam się zasadom pracy w grupie oraz bardziej demokratycznemu podejściu do zarządzania. Wykorzystam te umiejętności w relacjach z pracownikami w mojej bibliotece.*

Po powrocie do kraju uczestniczki projektu zorganizowały spotkanie w Bibliotece Głównej w Kutaisi. Zaprezentowały biblioteki, które odwiedziły w Polsce, opowiedziały o ich specyfice i metodach pracy. Dyskusja podczas spotkania, profesjonalne materiały oraz reportaż regionalnej telewizji Rioni wypromowały projekt w środowisku gruzińskich bibliotekarzy i ugruntowały przekonanie o możliwościach rozwoju oraz nowej ofercie i funkcjach, jakie mogą pełnić biblioteki publiczne.

”
Zobaczyłam zupełnie
nowe podejście do zawodu
bibliotekarza, który może być
liderem.
uczestniczka wizyty studyjnej w Polsce

PROGRAM STYPENDIALNY IM. LANE'A KIRKLANDA

Oleksandr Zinchenko – historyk i dziennikarz

Oleksandr Zinchenko, uczestnik Programu Stypendialnego im. Lane'a Kirklanda w roku akademickim 2010/11, pochodzi z Charkowa na Ukrainie. Popularyzowaniem wiedzy historycznej z zapalem zajmował się już na studiach, a potem, w Kijowie, gdzie współpracował jako redaktor ze studiem filmów dokumentalnych przygotowującym materiały dla największego ukraińskiego kanału telewizyjnego „Inter”. W ramach tej współpracy powstał pierwszy ukraiński film poświęcony tragedii katyńskiej „Katyń. Listy z raju”.

Książkę „Godzina papugi. Ukraińskie stronice tragedii katyńskiej,” opartą na materiałach z tego filmu, wydał już podczas pobytu na stypendium w Polsce. To pierwsza publikacja

wydana w języku ukraińskim szczegółowo przedstawiająca tragedię katyńską. Choć temat jego projektu stypendialnego nie był związany z tą tematyką, Zinchenko twierdzi, że to właśnie uczestnictwo w Programie Kirklanda pozwoliło mu tak szybko zakończyć pracę nad książką. Na Uniwersytecie Warszawskim na Wydziale Socjologii i Historii studiował nauki społeczne, gdzie pod kierunkiem Profesora Andrzeja Szpocińskiego napisał i obronił pracę „Trudne chwile wspólnej historii: polsko-ukraiński dialog pamięci w polskich mediach”, poświęconą problematyce pamięci historycznej w Polsce i na Ukrainie.

Program Kirklanda oferuje wspaniałą możliwość poszerzania horyzontów, poznawania kultury i języka innego kraju, zdobywania wiedzy i informacji, które pozwalają wpływać na transformację społeczeństw – podkreślił Zinchenko.

Po ukończeniu stypendium w Polsce rozpoczął współpracę z niezależnym ukraińskim kanałem telewizyjnym TVi, jako autor i prezenter programów „Pamięć” i „Duch czasu”. W oparciu o materiały zebrane w Polsce prowadzi publiczne wykłady dotyczące konstrukcji i dekonstrukcji pamięci zbiorowej.

”

Program Kirklanda oferuje wspaniałą możliwość poszerzania horyzontów, poznawania kultury i języka innego kraju, zdobywania wiedzy i informacji, które pozwalają wpływać na transformację społeczeństw.

Oleksandr Zinchenko

SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Raport niezależnego biegłego rewidenta 43

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe 44

**Informacja dodatkowa do skonsolidowanego
sprawozdania finansowego na dzień 31.12.2011** 47

Sprawozdanie finansowe

Raport niezależnego biegłego rewidenta

DO RADY DYREKTORÓW POLSKO-AMERYKAŃSKIEJ FUNDACJI WOLNOŚCI

Przeprowadziliśmy badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności oraz jej jednostki zależnej (dalej: Fundacji) sporządzonego na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz związanych z nim skonsolidowanych sprawozdań z działalności oraz z przepływów pieniężnych za rok finansowy zakończony w tym dniu. Za sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego odpowiedzialność ponosi Zarząd Fundacji. Naszym zadaniem jest wyrażenie opinii o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym na podstawie przeprowadzonego badania.

Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy zgodnie ze standardami rewizji finansowej powszechnie przyjętymi w Stanach Zjednoczonych Ameryki. Standardy te nakładają na nas obowiązek zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że skonsolidowane sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnego zniekształcenia. Badanie obejmuje również analizę kontroli wewnętrznej systemu sprawozdawczości finansowej, na podstawie której opracowuje się odpowiednie do okoliczności procedury badania, lecz jego celem nie jest wyrażenie opinii o efektywności kontroli wewnętrznej sprawozdawczości finansowej działającej w Fundacji. W związku z tym nie wyrażamy takiej opinii. Badanie obejmowało również sprawdzenie – metodą wrywkową – dowodów i zapisów księgowych, z których wynikają kwoty i informacje zawarte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, a także ocenę zastosowanych zasad rachunkowości, znaczących szacunków dokonanych przez kierownictwo Fundacji oraz ogólną ocenę prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Jesteśmy przekonani, że przeprowadzone przez nas badanie stanowi wystarczającą podstawę do wyrażenia opinii.

Naszym zdaniem powyższe skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelnie we wszystkich istotnych aspektach sytuację finansową Fundacji na dzień 31 grudnia 2011 roku i wyniki jej działalności oraz przepływy pieniężne za rok zakończony w tym dniu, zgodnie z zasadami rachunkowości powszechnie przyjętymi w Stanach Zjednoczonych Ameryki.

Deloitte Audit Sp. z o.o.

Warszawa, 30 kwietnia 2012 roku

Sprawozdanie finansowe

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2011 R.

AKTYWA

AKTYWA:

Inwestycje wykazywane w wartości godziwej (Nota 3 i 6):

Akcje zwykłe i uprzywilejowane	\$	52.062.711
Publiczne fundusze inwestycyjne – kapitał własny		48.623.313
Prywatne fundusze inwestycyjne – kapitał własny		14.780.379
Inwestycje alternatywne		71.582.117
Papiery wartościowe o stałym stopie dochodu		16.278.496
Publiczne fundusze inwestycyjne – stała stopa dochodu		11.605.851
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		26.308.075
Środki pieniężne wyłącznie na Program Biblioteczny (Nota 5)		4.419.838
Należności od Fundacji Gatesów (Nota 5)		5.995.786
Grunt i środki trwale netto (Nota 7)		5.123.655
Pożyczki, pomniejszone o odpis aktualizujący w kwocie \$255,108 (Nota 8)		4.241.563
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów i pozostałe aktywa		228.396

Aktywa razem	\$	261.250.180
--------------	----	-------------

ZOBOWIĄZANIA I AKTYWA NETTO

ZOBOWIĄZANIA:

Zobowiązania z tytułu dotacji (Nota 3)	\$	4.870.759
Zobowiązania z tytułu dotacji – Program Biblioteczny (Nota 3 i 5)		7.842.431
Zobowiązania i bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów		293.890

Zobowiązania razem		13.007.080
--------------------	--	------------

AKTYWA NETTO NIEPODLEGAJĄCE OGRANICZENIOM (Nota 2)		237.710.475
--	--	-------------

AKTYWA NETTO PODLEGAJĄCE TYMCZASOWYM OGRANICZENIOM (Nota 2)		10.532.625
---	--	------------

		248.243.100
--	--	-------------

Razem zobowiązania i aktywa netto	\$	261.250.180
-----------------------------------	----	-------------

Informacja dodatkowa stanowi integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2011 R.

	Nieograniczone	Tymczasowo ograniczone	Razem
Zmiany aktywów netto:			
Przychody:			
Odsetki i dywidendy	\$ 2.717.720	\$ 220.019	\$ 2.937.739
Wsparcie ze strony Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości	4.606.585	-	4.606.585
Inne wsparcie	41.248	187.000	228.248
	7.365.553	407.019	7.772.572
Aktywa netto niepodlegające ograniczeniom	7.650.858	(7.650.858)	-
Przychody razem:	15.016.411	(7.243.839)	7.772.572
Koszty:			
Wynagrodzenie i świadczenia pracownicze	1.234.135	-	1.234.135
Koszty działalności operacyjnej	686.473	-	686.473
Koszty wynajmu	187.898	-	187.898
Amortyzacja	33.806	-	33.806
Koszty działalności operacyjnej razem	2.142.312	-	2.142.312
Dotacje (Nota 3)	(11.282.849)	-	(11.282.849)
Nadwyżka kosztów z tytułu dotacji oraz pozostałych kosztów nad przychodami	1.593.250	(7.243.839)	(5.652.589)
Zrealizowany zysk netto z inwestycji w papiery wartościowe (Nota 6)	13.644.506	-	13.644.506
Niezrealizowana strata netto z inwestycji w papiery wartościowe (Nota 6)	(32.937.287)	-	(32.937.287)
Strata z tytułu przeliczenia waluty netto (Nota 3)	(4.314.694)	-	(4.314.694)
Łączny wzrost wartości aktywów netto	(22.014.225)	(7.243.839)	(29.260.064)
Aktywa netto na początek roku	259.726.700	17.776.464	277.503.164
Aktywa netto na koniec roku	\$ 237.710.475	\$ 10.532.625	\$ 248.243.100

Informacja dodatkowa stanowi integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie finansowe

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2011 R.

Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej

Spadek wartości aktywów netto \$ (29.260.064)

Korekty w celu uzgodnienia spadku wartości aktywów netto ze środkami pieniężnymi netto wykorzystanymi w działalności operacyjnej:

Zrealizowany zysk netto z inwestycji w papiery wartościowe	(13.644.506)
Niezrealizowany spadek wartości netto na inwestycjach w papiery wartościowe	32.937.287
Niepieniężny wkład Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości	(4.180.900)
Rezerwa na pokrycie strat kredytowych	186.734
Amortyzacja	33.806
Zwiększenie środków pieniężnych przeznaczonych na Program Biblioteczny netto	(139.160)
Zmniejszenie należności od Fundacji Gatesów	7.500.000
Zmniejszenie stanu czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów	40.627
Zwiększenie stanu zobowiązań i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów	70.154
Zmniejszenie stanu zobowiązań z tytułu dotacji	(7.557.670)
Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności operacyjnej	(14.013.692)

Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej:

Wpływy ze sprzedaży/umorzenia papierów wartościowych	69.997.031
Wydatki na nabycie papierów wartościowych	(61.493.048)
Wydatki na nową siedzibę	(2.934.426)
Pożyczki wypłacone	(3.866.125)
Wpływy ze spłaty pożyczek	3.806.936
Wydatki na nabycie środków trwałych	(194.565)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	5.315.803

Skutki zmian kursu walutowego na środki pieniężne i ich ekwiwalenty 3.296.829

Spadek środków pieniężnych i ich ekwiwalentów netto (5.401.060)

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku 31.709.135

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku \$ 26.308.075

Informacja dodatkowa stanowi integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania finansowego na dzień 31 grudnia 2011 r.

1. ORGANIZACJA FUNDACJI

Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności (zwana dalej „Fundacją”, a wspólnie ze swoją jednostką zależną, „Korporacją”), to amerykańska organizacja non-profit, założona 11 sierpnia 1999 r. Fundacja została założona przez Polsko-Amerykański Fundusz Przedsiębiorczości (zwanym dalej „Funduszem”) do realizacji celów określonych w Ustawie z 1989 r. o wspieraniu demokracji w Europie Wschodniej („Support for East European Democracy Act”) poprzez rozwijanie skutecznych programów pomocowych i sprawdzonych w praktyce działań Funduszu, a także podejmowanie innych inicjatyw rozwojowych służących umacnianiu pomyślnego przejścia Polski do demokracji i gospodarki rynkowej. Fundusz wsparł Fundację kwotą 255,1 milionów USD.

Fundacja koncentruje swoje działania na trzech głównych obszarach: (i) inicjatywy w zakresie edukacji, (ii) rozwój społeczności lokalnych oraz (iii) upowszechnianie polskich doświadczeń związanych z transformacją. Do realizacji celów związanych z indywidualnymi dotacjami Fundacja wyszukuje organizację zewnętrzną zarządzającą danym programem (zazwyczaj dobrze funkcjonującą polską organizację pozarządową), co pozwala na optymalne wykorzystanie zasobów Fundacji. Fundacja nie posiada udziałów ani nie sprawuje kontroli w organizacjach zewnętrznych zarządzających danym programem.

Za zgodą Ministra Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej Fundacja otworzyła w Polsce swoje przedstawicielstwo (zwane dalej „Przedstawicielstwem”), którego celem jest promocja Fundacji, udzielanie informacji oraz doradzanie Fundacji w związku z realizacją jej zadań.

Polsko-Amerykański Fundusz Pożyczkowy Inicjatyw Obywatelskich Sp. z o. o. („PAFPIO”) jest osobno zarządzaną jednostką zależną Fundacji, zajmującą się udzielaniem pożyczek organizacjom pozarządowym, stowarzyszeniom i innym inicjatywom non-profit w Polsce. W dniu 31 maja 2011 r. Fundusz przekazał Fundacji 100% udziałów („Udziały”) PAFPIO na zasadzie dotacji. PAFPIO jest niezależnie od Fundacji działającym podmiotem gospodarczym, a ponieważ Fundacja jest właścicielem jego udziałów, dane finansowe PAFPIO są skonsolidowane z danymi finansowymi Fundacji, zgodnie z zasadami rachunkowości powszechnie przyjętymi w Stanach Zjednoczonych Ameryki („US GAAP”).

2. PODSTAWA PREZENTACJI SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Zgodnie z zasadami rachunkowości powszechnie przyjętymi w Stanach Zjednoczonych Ameryki, Korporacja jest zobowiązana do klasyfikacji informacji o swojej skonsolidowanej sytuacji finansowej i skonsolidowanej działalności w podziale na grupy aktywów netto:

- **Aktywa netto podlegające tymczasowym ograniczeniom:** Wsparcie dla Korporacji wykazuje się jako aktywa netto podlegające tymczasowym ograniczeniom, jeżeli zostały otrzymane z warunkami narzuconymi przez Fundatora. Wraz z wygaśnięciem ograniczenia Fundatora, tj. kiedy cel ograniczenia zostaje osiągnięty, aktywa netto podlegające tymczasowym ograniczeniom zostają przeklasyfikowane na aktywa netto niepodlegające ograniczeniom i wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z działalności jako aktywa netto zwolnione z ograniczeń. Dotacje Fundacji Billa i Melindy

Gatesów, w tym odsetki z nich, po otrzymaniu zostały ujęte jako aktywa netto podlegające tymczasowym ograniczeniom.

- **Aktywa netto niepodlegające ograniczeniom:** Aktywa netto niepodlegające ograniczeniom to aktywa netto, które nie są ograniczone warunkami narzuconymi przez fundatora. Saldo aktywów netto otrzymanych od Funduszu, w tym uzyskane z nich przychody pomniejszone o koszty, sklasyfikowano jako niepodlegające ograniczeniom.

3. PODSTAWOWE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

ZASADY KONSOLIDACJI

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przygotowane zgodnie ze standardami rewizji finansowej powszechnie przyjętymi w Stanach Zjednoczonych i zawiera dane finansowe Fundacji i PAFPIO, jedynej jednostki zależnej Fundacji. Wszelkie salda i transakcje pomiędzy tymi podmiotami nie zostały uwzględnione w skonsolidowanym sprawozdaniu.

SZACUNKI

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z zasadami rewizji finansowej powszechnie przyjętymi w Stanach Zjednoczonych Ameryki wymaga od kierownictwa dokonania szacunków i przyjęcia założeń mających wpływ na wysokość wykazywanych aktywów i pasywów oraz wykazywanie aktywów i zobowiązań warunkowych na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jak również na wysokość wykazywanych przychodów i kosztów w okresie sprawozdawczym. Rzeczywiste wyniki mogą się różnić znacznie od danych szacunkowych.

INWESTYCJE WYKAZYWANE W WARTOŚCI GODZIWEJ

Korporacja ujmuje transakcje dotyczące inwestycji w dniu transakcji. Przychody z tytułu odsetek i dywidend oraz niezrealizowane wzrosty i spadki wartości oraz zrealizowane zyski i straty wykazuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z działalności. Korporacja korzysta z usług profesjonalnych firm inwestycyjnych i doradców, którzy zarządzają inwestycjami i nadzorują ich stan. Patrz Nota 6 – bardziej szczegółowy opis inwestycji Korporacji wykazanych w wartości godziwej.

Inwestycje Korporacji są wyceniane według wartości godziwej i ujawniane zgodnie z „hierarchią wartości godziwej” Standardu Rady Standardów Rachunkowości Finansowej („FASB” – Financial Accounting Standards Board) Kodyfikacja Standardów Rachunkowości („ASC” – Accounting Standards Codification) temat 820, Ujawnianie i Wycena Wartości Godziwej. Hierarchia wartości godziwej określa wartość godziwą jako cenę, która zostałaby uzyskana, żeby sprzedać składnik aktywów lub wypłaconą w celu przekazania zobowiązania w uporządkowanej hierarchii wartości transakcji pomiędzy uczestnikami rynku w dniu wyceny. Inwestycje Korporacji są klasyfikowane w ramach poziomu hierarchii wartości godziwej, która największą wartość przyznaje cenom notowań rynkowych z rynków aktywnych dla identycznych aktywów i zobowiązań (Poziom 1), a najmniejszą wartość danym

wejściowym niemożliwym do uzyskania (Poziom 3). Trzy poziomy hierarchii wartości godziwej, oraz ich stosowność w inwestycjach Korporacji, zostały opisane poniżej.

- **Poziom 1:** Dane wejściowe do metodologii wyceny są nieskorygowanymi cenami notowań rynkowych z rynków aktywnych dla identycznych aktywów i zobowiązań na dzień sprawozdawczy;
- **Poziom 2:** Dane wejściowe do metodologii wyceny są inne niż ceny notowań rynkowych z rynków aktywnych, które, na dzień sprawozdawczy, są dostępne w sposób bezpośredni lub pośredni, a wartość godziwa może być ustalona poprzez użycie modeli lub innych metodologii wyceny; oraz
- **Poziom 3:** Dane wejściowe do metodologii wyceny są niemożliwe do uzyskania w sytuacjach, w których występuje brak aktywności rynkowej lub jest ona niewielka dla składnika aktywów lub zobowiązania, a podmiot sprawozdawczy sporządza oszacowania i przygotowuje założenia odnoszące się do wyceny aktywów lub zobowiązań, w tym założenia dotyczące ryzyka. Dane wejściowe do określenia wartości godziwej wymagają gruntownej oceny. Ze względu na nieodłączną niepewność stanowiącą istotę tych oszacowań, wartości te mogą różnić się znacznie od wartości, jakie zostałyby przyjęte, gdyby istniał na te aktywa i zobowiązania aktywny rynek.

Poziom instrumentu finansowego w ramach hierarchii wartości godziwej oparty jest na danych wejściowych najniższego szczebla, które mają istotny wpływ na wycenę wartości godziwej. Niektóre instrumenty wycenia się używając wartości aktywów netto funduszy inwestycyjnych. Wartość aktywów netto oparta jest na wartości aktywów podstawowych posiadanych przez fundusz inwestycyjny, pomniejszonej o jego zobowiązania, a następnie podzielonej przez liczbę udziałów w obrocie. Poniżej przedstawiono opis metodologii wyceny stosowanych dla instrumentów wycenianych według wartości godziwej, zawierających ogólną klasyfikację tych instrumentów zgodnie z hierarchią wyceny:

- **Akcje zwykłe i uprzywilejowane oraz papiery wartościowe o stałej stopie dochodu:** Inwestycje kapitałowe oraz papiery wartościowe (głównie papiery wartościowe wydawane przez polski rząd) o stałej stopie dochodu wycenia się na podstawie ceny zamknięcia podawanej przez najważniejsze giełdy. Akcje zwykłe i uprzywilejowane oraz niektóre papiery wartościowe o stałej stopie dochodu są zaklasyfikowane w ramach poziomu pierwszego hierarchii wyceny.
- **Publiczne fundusze inwestycyjne – kapitał własny i stała stopa dochodu:** Inwestycje te są publicznymi narzędziami inwestycyjnymi wycenianymi na podstawie wartości aktywów netto dokonywanymi przez podmiot zarządzający funduszem inwestycyjnym. Wartość aktywów netto dla publicznych funduszy inwestycyjnych jest ceną notowań rynkowych z rynków aktywnych, zaklasyfikowaną w ramach poziomu pierwszego hierarchii wyceny.
- **Prywatne fundusze inwestycyjne – kapitał własny:** Inwestycje te są prywatnymi narzędziami inwestycyjnymi wycenianymi na podstawie wartości aktywów netto dokonywanymi przez podmiot zarządzający funduszem inwestycyjnym. Wartość aktywów netto dla prywatnych funduszy inwestycyjnych jest klasyfikowana w ramach poziomu drugiego hierarchii wyceny, ponieważ cena jednostkowa wartości aktywów netto jest kwotowana na nieaktywnym rynku prywatnym. Jednakże cena jednostkowa jest oparta na odpowiednich in-

westycjach, które są zbywane na rynku aktywnym, natomiast Korporacja może spieniężyć swoje inwestycje w dniu wyceny lub w niedługim okresie później, bez ograniczeń uniemożliwiających spłatę.

- **Inwestycje alternatywne:** Inwestycje te są prywatnymi narzędziami inwestycyjnymi wycenianymi na podstawie wartości aktywów netto dokonywanymi przez podmiot zarządzający funduszem inwestycyjnym. Inwestycje uznane przez zarządzającego funduszem inwestycyjnym za nie płynne i/lub nieposiadające łatwej do ustalenia wartości rynkowej wycenia się na podstawie aktualnych oszacowań dokonanych przez zarządzającego funduszem inwestycyjnym. Dane wejściowe i metodologie wyceny są ustalane przez zarządzającego funduszem inwestycyjnym. Inwestycje alternatywne są klasyfikowane w ramach poziomu trzeciego hierarchii wyceny.

ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

Dla celów skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych, do pozostałych ekwiwalentów środków pieniężnych Korporacja zalicza wszystkie instrumenty finansowe o wysokiej płynności i pierwotnym terminie zapadalności do trzech miesięcy w dniu zakupu.

ODSETKI I DYWIDENDY

Przychody z tytułu odsetek i dywidend są wykazywane z chwilą ich uzyskania.

DOTACJE I ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOTACJI

Koszty oraz zobowiązania z tytułu dotacji są ujmowane odpowiednio w skonsolidowanym sprawozdaniu z działalności oraz w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej z chwilą zatwierdzenia dotacji zgodnie z zasadami ustalonymi przez Radę Dyrektorów, zakończenia negocjacji z beneficjentem oraz podpisania umowy dotacji przez strony.

WALUTA OBCA

Walutą funkcjonalną i sprawozdawczą Korporacji jest dolar amerykański. Walutą funkcjonalną Przedstawicielstwa Fundacji i PAFPIO jest polski złoty. Korekty z tytułu przeliczenia i aktualizacji wyceny wykazywane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z działalności.

USŁUGI ŚWIADCZONE BEZPŁATNIE

Amerykańscy członkowie Rady Dyrektorów Korporacji nie otrzymują żadnego wynagrodzenia z tytułu pełnienia swoich obowiązków. Osoby te poświęcają znaczną ilość czasu na rzecz Korporacji.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie uwzględniono kosztów z tytułu otrzymanych w ten sposób nieodpłatnych usług ze względu na brak obiektywnej podstawy do ich wyceny. Polscy członkowie Rady Dyrek-

torów Korporacji, niebędący członkami Zarządu Fundacji, otrzymują wynagrodzenie za wsparcie merytoryczne i konsultacje na rzecz Korporacji. W roku zakończonym 31 grudnia 2011 r. łączne wynagrodzenie polskich członków Rady Dyrektorów wyniosło 32.537 USD.

AMORTYZACJA

Grunt, środki trwałe i inwestycje w obce środki trwałe są wstępnie wykazywane według ceny nabycia. Wszelkie środki trwałe inne niż grunt, który nie jest amortyzowany, amortyzowane są metodą liniową na przestrzeni przewidywalnej długości używalności według następującego wzoru: ulepszenia związane z gruntem 15 lat, budynki 39 lat, a sprzęt komputerowy, oprogramowanie, meble i samochody, od trzech do pięciu lat. Inwestycje w obce środki trwałe amortyzowane są przez krótszy z następujących okresów: okres ich ekonomicznej użyteczności lub pozostały okres najmu lub dzierżawy.

KOSZTY OPERACYJNE

Usługi specjalistyczne, koszty posiedzeń Rady Dyrektorów, koszty podróży, zakwaterowania i żywienia poniesione w związku z działalnością Korporacji, kosztami administracyjnymi i podatkiem dochodowym płaconym przez PAFPIO są klasyfikowane jako koszty działalności operacyjnej.

RYZYKO KREDYTOWE

Ryzyko kredytowe to możliwość poniesienia straty z powodu niedotrzymania warunków umowy przez drugą stronę. O ile nie określono inaczej w odpowiednich dokumentach, Korporacja zazwyczaj nie wymaga zabezpieczenia instrumentów finansowych lub kredytów, z którymi wiąże się ryzyko kredytowe. Na dzień 31 grudnia 2011 r. ryzyko kredytowe Korporacji dotyczyło głównie instrumentów dłużnych znajdujących się w jej portfelu inwestycyjnym oraz pożyczek udzielonych przez PAFPIO. Maksymalne ryzyko poniesienia strat księgowych z tytułu tych aktywów obrazują kwoty przedstawione w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

4. SUBDOTACJE Z POLSKO-AMERYKAŃSKIEGO FUNDUSZU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Zgodnie z umową podpisaną w 1999 r. pomiędzy Funduszem a Rządem Stanów Zjednoczonych oraz w porozumieniu z Rządem Rzeczypospolitej Polskiej („Umowa dotacji”), do dnia 31 grudnia 2011 r. Fundusz zwrócił 120 milionów USD ze swoich aktywów Departamentowi Skarbu Stanów Zjednoczonych i wniósł 255,1 miliona USD do Fundacji.

Zgodnie z warunkami umowy dotacji zawartej w 2011 r. pomiędzy Funduszem a Rządem Stanów Zjednoczonych, Fundusz i Fundacja zamknęły realizację Umowy dotacji z dniem 16 maja 2011 i rozpoczęły realizację subdotacji („Subdotacja”). Zgodnie z warunkami Subdotacji, Rząd Stanów Zjednoczonych ma prawo zażądać zwrotu lub przekazania całości lub dowolnej części funduszu wieczystego wypłaconego lub przekazanego Fundacji,

łącznie z odsetkami, jeżeli Rząd Stanów Zjednoczonych uzna, że Fundacja przekazała dotacje lub finansowała działalność zabronioną prawnie.

5. GRANT FUNDACJI BILLA I MELINDY GATESÓW

W marcu 2009 roku, Fundacja Billa i Melindy Gatesów („Fundacja Gatesów”) przyznała Fundacji, w ramach Światowego Programu Rozwoju, grant w wysokości 28 mln USD na pięcioletni okres od 1 kwietnia 2009 roku do 31 marca 2014 roku („Grant Programu Bibliotecznego”). Fundusze otrzymane z Grantu Programu Bibliotecznego, w tym oprocentowanie lokat pieniężnych Fundacji, zostaną przeznaczone wyłącznie na wdrażanie programu mającego na celu zwiększenie dostępu do komputerów i Internetu w polskich bibliotekach publicznych na terenach wiejskich („Program Biblioteczny”). Grant Programu Bibliotecznego został wykazany, jako aktywa netto podlegające tymczasowym ograniczeniom w momencie podpisania umowy i jest odpowiednio przeklasyfikowany na aktywa netto niepodlegające ograniczeniom w momencie wypłaty funduszy.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku Fundacja otrzymała z Fundacji Gatesów 22,0 mln USD i miała otrzymać pozostałe 6,0 mln USD w dwóch transzach, według tabeli poniżej:

Termin płatności	Kwota	
Maj 2012	\$	4.500.000
Maj 2013		1.495.786
	\$	5.995.786

6. INWESTYCJE WYKAZYWANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ

Opis metodologii i założeń służących określaniu wartości godziwej inwestycji Korporacji znajduje się w Nocie 3 powyżej: „Inwestycje wykazywane w wartości godziwej”. W tabeli poniżej przedstawiono koszt, wartość godziwą i niezrealizowane wzrosty/spadki wartości z inwestycji narastająco na dzień 31 grudnia 2011:

	Koszt		Wartość godziwa		Niezrealizowany wzrost/(spadek) wartości netto z inwestycji - narastająco	
Akcje zwykłe i uprzywilejowane	\$	37.478.376	\$	52.062.711	\$	14.584.335
Publiczne fundusze inwestycyjne – kapitał własny		50.291.328		48.623.313		(1.668.015)
Prywatne fundusze inwestycyjne – kapitał własny		15.000.606		14.780.379		(220.227)
Inwestycje alternatywne		60.433.274		71.582.117		11.148.843
Papiery wartościowe o stałej stopie dochodu		17.892.296		16.278.496		(1.613.800)
Publiczne fundusze inwestycyjne – stała stopa dochodu		11.563.761		11.605.851		42.090
	\$	192.659.641	\$	214.932.867	\$	22.273.226

Niezrealizowana strata netto oraz zrealizowany zysk netto z inwestycji na rok zakończony 31 grudnia 2011 jest przedstawiony w tabeli poniżej.

	Niezrealizowany spadek wartości netto	Zrealizowany zysk netto
Akcje zwykłe i uprzywilejowane	\$ (859.438)	\$ 1.875.637
Publiczne fundusze inwestycyjne – kapitał własny	(7.293.038)	1.990.852
Prywatne fundusze inwestycyjne – kapitał własny	(9.705.934)	7.900.373
Inwestycje alternatywne	(14.680.656)	1.194.118
Papiery wartościowe o stałej stopie dochodu	(231.038)	599.601
Publiczne fundusze inwestycyjne – stała stopa dochodu	(167.193)	83.925
	<u>\$ (32.937.287)</u>	<u>\$ 13.644.506</u>

W tabeli poniżej przedstawiono inwestycje Korporacji na dzień 31 grudnia 2011, wykazane według wartości godziwej na zasadach określonych według poziomów hierarchii opisanych w Nocie 3:

	Wartość godziwa na dzień sprawozdawczy			
	Ceny notowań rynkowych na rynkach aktywnych dla identycznych aktywów (Poziom 1)	Inne istotne obserwowalne dane wejściowe (Poziom 2)	Znaczące nieobserwowalne dane wejściowe (Poziom 3)	Razem
Akcje zwykłe i uprzywilejowane	\$ 52.062.711	\$ -	\$ -	\$ 52.062.711
Publiczne fundusze inwestycyjne – kapitał własny	48.623.313	-	-	48.623.313
Prywatne fundusze inwestycyjne – kapitał własny	-	14.780.379	-	14.780.379
Inwestycje alternatywne	-	-	71.582.117	71.582.117
Papiery wartościowe o stałej stopie dochodu	16.278.496	-	-	16.278.496
Publiczne fundusze inwestycyjne – stała stopa dochodu	11.605.851	-	-	11.605.851
	<u>\$ 128.570.371</u>	<u>\$ 14.780.379</u>	<u>\$ 71.582.117</u>	<u>\$ 214.932.867</u>
% całości	60,0%	6,9%	33,1%	100,0%

W ciągu roku, który zakończył się 31 grudnia 2011 r. nie było żadnych przemieszczeń inwestycji pomiędzy poziomami 1, 2 i 3.

Informacja dodatkowa

Sprawozdanie finansowe

Poniższa tabela przedstawia zmiany wartości godziwej inwestycji alternatywnych Korporacji na dzień 31 grudnia 2011 roku w ramach inwestycji poziomu trzeciego:

Wartość godziwa na początek okresu	Zrealizowane zyski netto	Niezrealizowane spadki wartości netto	Nabycia	Sprzedaż	Wartość godziwa na koniec okresu	Niezrealizowane na koniec roku wzrosty wartości z inwestycji netto narastająco
\$ 102.470.748	\$ 1.194.118	\$ (14.680.646)	\$ -	\$ (17.402.103)	\$ 71.582.117	\$ 11.148.843

Zrealizowany zysk netto i niezrealizowane wzrosty wartości netto dla poziomu 3 inwestycji są ujęte w odpowiednich pozycjach skonsolidowanego sprawozdania z działalności.

Z kwoty wykazanej jako przychody z tytułu odsetek i dywidend w skonsolidowanym sprawozdaniu z działalności, kwota 1,2 miliona USD stanowi kwoty przekazane przez różne fundusze inwestycyjne zarządzające aktywami Korporacji jako przychody z tytułu dywidend.

W tabeli poniżej przedstawiono informacje o inwestycjach poziomów 2 i 3 Korporacji, mierzonych przy użyciu wartości aktywów netto funduszy inwestycyjnych (NAV), jako środka praktycznego, skategoryzowanych według strategii inwestycyjnej, w wartości godziwej z dnia 31 grudnia 2011 roku:

	Wartość godziwa	Częstość spłat	Okres wypowiedzenia spłaty
Wynikające z konkretnych zdarzeń	\$ 36.015.992	Kwartalnie/półrocznie	45-65 dni (a)
Długoterminowe/ krótkoterminowe inwestycje kapitałowe	17.444.069	Miesięcznie/kwartalnie	60-90 dni (b)
Stosowanie wielu strategii	18.122.056	W ciągu 3 lat/wg uznania zarządzającego	65 dni (c)
	71.582.117		
Międzynarodowe	14.780.379	Dziennie	10 dni roboczych (d)
	<u>\$ 86.362.496</u>		

Uwaga: Nie istnieją żadne niewykonane zobowiązania dotyczące inwestycji Korporacji, mierzonych przy użyciu wartości aktywów netto funduszy inwestycyjnych (NAV).

(a) **Wynikające z konkretnych zdarzeń:** ta kategoria składa się z funduszy inwestycji alternatywnych, inwestujących w sytuacje wynikające z konkretnych zdarzeń, takich jak fuzje, przejęcia, dokapitalizowanie, likwidacje lub inne transakcje restrukturyzacji, gdzie istnieje różnica między wartością po transakcji a obecną ceną rynkową.

(b) Długoterminowe/krótkoterminowe inwestycje kapitałowe: ta kategoria składa się z funduszy alternatywnych inwestujących w długoterminowe/krótkoterminowe inwestycje kapitałowe. Inwestycje stanowiące 61% tej kategorii inwestowane są w fundusz, który inwestuje globalnie w papiery wartościowe i zasoby naturalne bądź towary. Inwestycje stanowiące 39% tej kategorii inwestowane są w fundusz, który inwestuje w rynki wschodzące.

(c) Stosowanie wielu strategii: ta kategoria zawiera fundusze inwestycji alternatywnych, obejmujące długoterminowe/krótkoterminowe inwestycje kapitałowe, wynikające z konkretnych zdarzeń, prywatne transakcje kredytowe i pochodne strategie. Inwestycje stanowiące 28% tej kategorii nie mogą być obecnie spieniężone, ponieważ zostały objęte ograniczeniami, które nie pozwalają na spieniężenie w pierwszych trzech latach od nabycia. Wpłaty z inwestycji, stanowiące 9% tej kategorii, będą otrzymywane poprzez likwidację aktywów podstawowych funduszu i, na dzień 31 grudnia 2011 roku, jest prawdopodobne, że otrzymane wypłaty będą różnić się od wartości aktywów netto udziału procentowego Korporacji w funduszu.

(d) Międzynarodowe: ta kategoria obejmuje jeden fundusz, którego celem jest osiągnięcie długotrwałego wzrostu głównie poprzez inwestowanie w zróżnicowany portfel papierów spółek mających siedzibę w jakimkolwiek kraju poza Stanami Zjednoczonymi. Fundusz inwestuje głównie na ustabilizowanych rynkach międzynarodowych; część aktywów funduszu może być jednak inwestowana na rynkach rozwijających się.

7. GRUNTY I ŚRODKI TRWAŁE

Na dzień 31 grudnia 2011 r. grunty i środki trwałe obejmowały:

Grunty	\$	1.913.359
Podniesienie wartości gruntów		174.158
Budynki		2.760.268
Sprzęt i oprogramowanie komputerowe		129.476
Meble i wyposażenie		260.215
Samochody		80.101
Inwestycje w obce środki trwałe		9.424
		5.327.001
Pomniejszone o umorzenie i amortyzację		203.346
Wartość księgowa netto	\$	5.123.655

8. POŻYCZKI I ODPISY AKTUALIZUJĄCE POŻYCZKI

Pożyczki udzielane są przez Polsko – Amerykański Fundusz Pożyczkowy Inicjatyw Obywatelskich („PAFPIO”) i są wykazywane w kwocie głównej pożyczki pozostającej do spłaty plus naliczone odsetki i opłaty manipulacyjne, pomniejszonej o wartość odpisu na wypadek nieściągalności pożyczki. Odsetki od pożyczek są ujmowane w przychodach na bazie kwot głównych pożyczek pozostających do spłaty przeliczonych według odpowiednich stóp procentowych. Naliczania odsetek zaprzestaje się po tym, jak pożyczkobiorca nie dotrzyma warunków umowy.

Odpis na wypadek nieściągalności pożyczki jest utrzymywany na poziomie ustalonym przez kierownictwo PAFPIO tak, żeby wartość takiego odpisu była wystarczająca do pokrycia potencjalnych strat w portfelu pożyczek. Wartość taka jest ustalana stosownie do ryzyka straty związanego ze specyficzną (indywidualną) sytuacją pożyczkobiorcy, w tym jego sytuacją finansową, historią spłaty zobowiązań i wartością jego zabezpieczeń, a także innych czynników i oszacowań, które podlegają zmianie w miarę upływu czasu. Ocena ryzyka straty oraz wysokości odpisu od pożyczki jest subiektywnym szacunkiem, a ostateczna wysokość strat może odbiegać od bieżących wartości szacunkowych. Te wartości szacunkowe podlegają okresowym przeglądom, których dokonuje kierownictwo PAFPIO i, jeśli korekty okażą się konieczne, wartości takie są ujmowane w okresach, w których kierownictwo wejdzie w posiadanie wiedzy o nich. Odpisy aktualizujące pożyczki podwyższa się o rezerwy ujmowane jako pomniejszenie przychodów, a obniża wskutek umorzenia pożyczek i pomniejsza o wartość odzyskanych należności. Pomimo spisania pożyczki przez PAFPIO, po tym jak jego kierownictwo uzna, że jest ona nieściągalna, wysiłki windykacyjne nadal są kontynuowane i należność może zostać odzyskana w przyszłości.

Zmiany w odpisie aktualizującym pożyczki udzielone przez PAFPIO w roku zakończonym 31 grudnia 2011 roku były następujące:

Bilans otwarcia	\$	94.484
Odpisy aktualizujące		186.734
Pożyczki umorzone		(7.115)
Korekta różnicy kursów przeliczeń walutowych		(18.995)
Bilans zamknięcia	\$	<u>255.108</u>

9. ZOBOWIĄZANIA

Na dzień 31 grudnia 2011 r. Fundacja zatwierdziła 18 programów na kwotę 16,3 miliona USD, które wymagały zakończenia negocjacji i podpisania umowy w sprawie dotacji zadowalającej każdą ze stron. Po 31 grudnia 2011 r. Fundacja podpisała umowy grantowe do zaaprobowanych programów na kwotę 5,7 miliona USD.

10. KWESTIE PODATKOWE

STANY ZJEDNOCZONE

W Stanach Zjednoczonych Fundacja jest zwolniona z federalnych podatków dochodowych na podstawie artykułu 501(c)(3) amerykańskiego Kodeksu Dochodów Wewnętrznych („Kodeksu”) (Internal Revenue Code) i została sklasyfikowana jako podmiot niebędący prywatną fundacją w rozumieniu artykułu 509(a)(1) Kodeksu. Ponadto Fundacja jest zwolniona z podatków stanowych i lokalnych.

POLSKA

Polskie Przedstawicielstwo Fundacji nie podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych w Polsce. PAFPIO jest spółką z ograniczoną odpowiedzialnością według prawa polskiego, podlegającą opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych. Na dzień 31 grudnia 2011 r., podatek dochodowy przez siedem miesięcy działalności PAFPIO wyniósł 32,000 USD i został ujęty w kosztach operacyjnych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

11. WYDARZENIA PO DACIE BILANSU

Korporacja oceniła wydarzenia do 30 kwietnia 2012 roku, dnia sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, i stwierdziła, że nie miały miejsca żadne dodatkowe wydarzenia, które wymagałyby korekty lub ujawnienia w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przygotowanym za rok zakończony 31 grudnia 2011.

Rada Dyrektorów

JOHN P. BIRKELUND – PRZEWODNICZĄCY

Senior Advisor Saratoga Partners, były Przewodniczący Rady Dyrektorów Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości

MAREK BELKA - do czerwca 2010

Były Premier RP, były Sekretarz Komisji Gospodarczej ONZ dla Europy, były Dyrektor Departamentu Europejskiego Międzynarodowego Funduszu Walutowego, Prezes Narodowego Banku Polskiego

JOSEPH C. BELL

Senior Partner w Hogan Lovells

MICHAŁ BONI - do stycznia 2008

Minister Administracji i Cyfryzacji, były Minister Pracy, ekspert ds. rynku pracy i polityki społecznej

ALFRED B. BIEĆ

Były Podsekretarz Stanu w Urzędzie Rady Ministrów, Sekretarz KERM, były Prezes Zarządu Banku PEKAO Nowy Jork i Banku Pocztowego

FREDERICK M. BOHEN

Były Wiceprezydent i Dyrektor Zarządzający, Uniwersytet Rockefellera

ZBIGNIEW BRZEZIŃSKI

Były Doradca Prezydenta USA ds. Bezpieczeństwa Narodowego, Doradca w Centrum Studiów Strategicznych i Międzynarodowych, były Członek Rady Dyrektorów Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości

ROBERT G. FARIS

Przewodniczący Rady Dyrektorów Enterprise Investors Corporation, były Prezes i Członek Rady Dyrektorów Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości

ANNA FORMALCZYK

Była Prezes Urzędu Antymonopolowego (obecnie UOKiK)

CHRISTOPHER HILL

Dziekan Josef Korbel School of International Studies, University of Denver, były Ambasador w Iraku, Korei, Polsce, Macedonii, były specjalny wysłannik w czasie kryzysu w Kosowie, były zastępca sekretarza stanu ds. Azji Wschodniej i Pacyfiku, przewodniczący delegacji USA na forum rozmów sześciostronnych w sprawie programu nuklearnego Korei Północnej

GEOFFREY HOGUET

Członek Zarządu GRH Holdings, LLC

ALEKSANDER KOJ – do listopada 2010, obecnie: Director Emeritus

Profesor w Instytucie Biologii Molekularnej Uniwersytetu Jagiellońskiego, były rektor UJ

JERZY KOŹMIŃSKI

Były Ambasador RP w USA, Prezes Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności

ANDREW NAGORSKI

Wiceprezes i Dyrektor ds. Polityki Publicznej EastWest Institute, były Szef Redakcji (Senior Editor) Newsweek International

DAVID NIEMIEC

Senior Advisor Saratoga Partners

KRZYSZTOF PAWŁOWSKI

Rektor Wyższej Szkoły Biznesu-National Louis University w Nowym Sączu, były Senator RP

NICHOLAS A. REY

Były Ambasador USA w Polsce, Członek Rady Dyrektorów Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości

CARLA H. SKODINSKI

Wiceprezes i Dyrektor Inwestycyjny, Van Beuren Management, Inc.

PRZEDSTAWICIEL RZĄDU USA

LEE FEINSTEIN

Ambasador USA w Polsce, uczestniczący w pracach Rady Dyrektorów

Zarząd i Pracownicy

Prezes Fundacji
JERZY KOŹMIŃSKI

Dyrektor Przedstawicielstwa w Polsce
GRZEGORZ JĘDRYS

Dyrektorzy Programowi:
RADOSŁAW JASIŃSKI
RENATA KOŹLICKA-GLIŃSKA
RAFAŁ KRAMZA

Kierownicy Programowi:
MIROSŁAW CZYZEWSKI
AGNIESZKA MAZUR

Główna Księgowa
AGNIESZKA KWIATKOWSKA

Kontroler Finansowy Programów
MIRA OSIECKA

Informacja i PR
PRZEMYSŁAW ZAROŃ

Koordynatorzy Programowi:
KATARZYNA ŚWIĄTKIEWICZ
JOANNA LEMPART-WINNICKA

Księgowość:
GRAŻYNA SKRZYPIEC
ADELA MAKAREWICZ

Administracja:
RAFAŁ MILEWSKI
JOANNA RECHNIO
IZABELA JAROŃ

Dyrektor Finansowy
NORMAN E. HASLUN III

Sekretarz Rady Dyrektorów
C. DOUGLAS ADES

Analitik Finansowy
GRZEGORZ BORCZYK

POLSKO-AMERYKAŃSKA FUNDACJA WOLNOŚCI

410 Park Avenue 15th Floor
New York, NY 10022, USA
Tel. (917) 210-8083

PRZEDSTAWICIELSTWO W POLSCE

ul. Królowej Marysieńki 48
02-954 Warszawa
tel. (48 22) 550-28-00
fax (48 22) 550-28-01
e-mail: paff@pafw.pl
www.pafw.pl